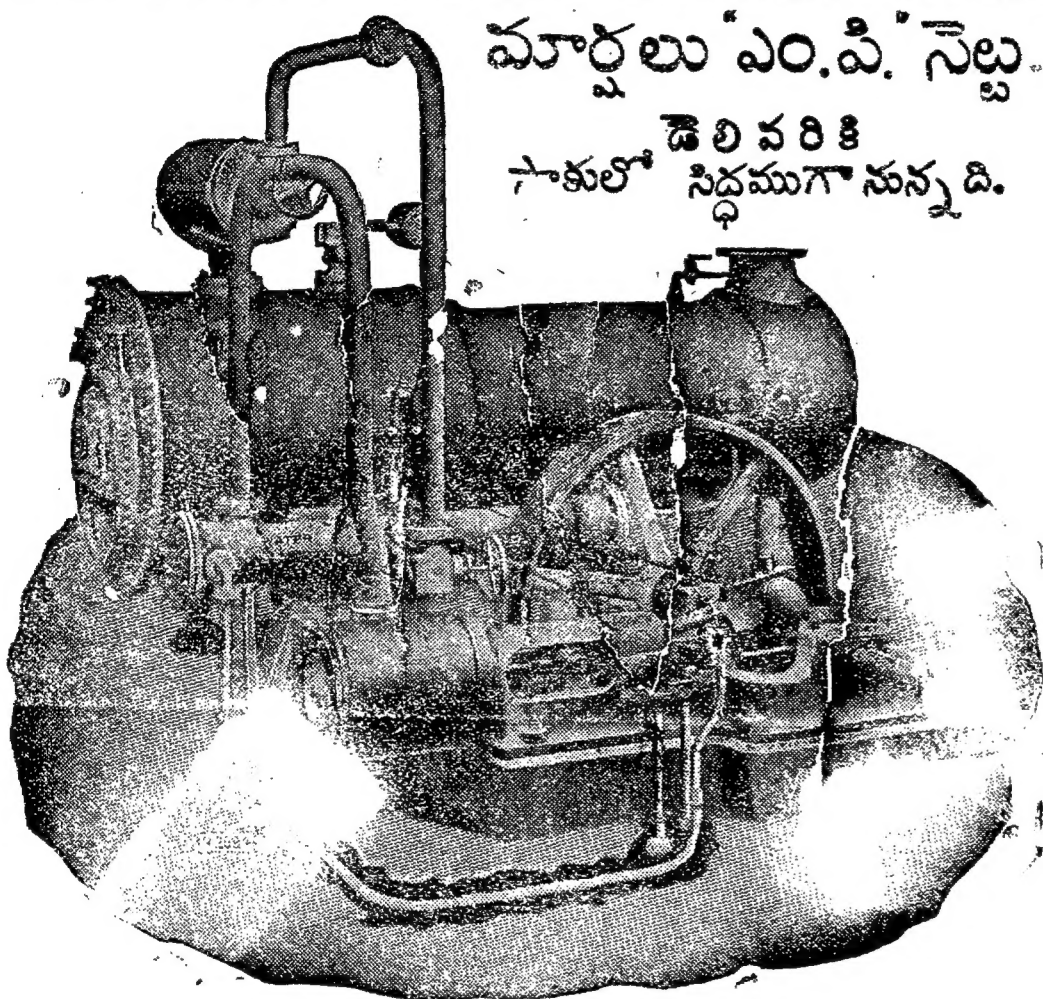

ఆంధ్రప్రదేశ్

310075 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } డిన్న పట్టణము 1921 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 12 తేది బుధవారము } No. 58.
సంపుటము. ౮ } చుక్కతి నాచు సంవత్సర ఆశ్వీజ మాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక. ౧౫౮

మార్షలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
డెలివరీకి
సాగులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు మొదలగువాటిలో పయిన ఉండునది మార్షలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

మార్షలు సను, ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయం: బెజవాడ, తంజావూరు. నెం. 9. సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి తెక్కినది. ఇతర పీడితమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నయమగును. సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహినిలైలము

సీసా 1-కి 0.12-0.

తామరలైలము

కబ్బి 1-కి 0.6-0

పండ్ల పొడి

కబ్బి 1-కి 0.2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

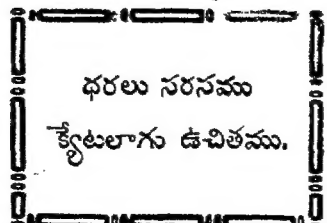
ఓంటిగోమత్ లా కుపాకి గుప్తసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8068)

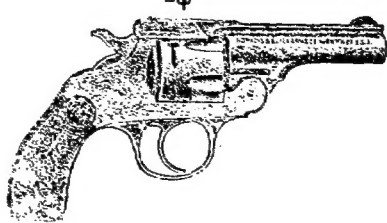
౧౨ సెంటు.

కాళ్ళము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

శానావిధములగు రివోల్వర్లు. ఆరులేక విడుదలౌతూ యెక్కువవి. [స్థాపితము ౧౮౬3 సం.]

ధరలు సరసము క్యేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. కేబుల్ లో పెట్టుకొనిగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శైలి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణమే

ప్రాసిన రసాలు ఖర్చులు కూడను అపేక్షించక ఇప్పుడే మీకు ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.

త్వరకడుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభస్థానం యావత్కాలము, 28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

త్వరపడు. కొద్ది పేర్లు మాత్రమే గలవు.
మాటికి రూ 30 లు లాభము
The Kistna Sugar Works Ltd
ది కృష్ణాషుగర్
వర్క్స్ (లిమిటెడ్)
మచిలీపట్టణము.
(1918 సం॥ ఇండియన్ కంపెనీల అప్రెన్సిస్ నుండి
ఇంజనీర్లు చేయబడినది.)
మూలధనము రూ 5,00,000
షేరు 1-కి రూ 50 ల చొ॥ న 10,000 ల
వాటాగా విభజింపబడినది.

సామ్యచెల్లించే పద్ధతులు
వాటా 1-కి రూ 10 లు చొ॥ న దరఖాస్తుతో నున్న
వాటా 1-కి రూ 15 లు చొ॥ న అల్లాటు మెంటు అయినవీదడ
యన్నా, తక్కినది రెండు వాయిదాలకింద వాయిదాకు
వాటా 1-కి రూ 12-8-0 చొ॥ న యన్నా చెల్లించవలసి
యన్నది.
ప్రొగ్రెస్
ఫ్యాక్టరీ కట్టడములపని ప్రారంభమై జరుగుచున్నది.
యంత్రములకు అర్జున పంపబడియున్నవి. యంత్రములు డిక్టో
బరు నెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుమతియగును. ఫ్యాక్టరీ
(యంత్రాలయము) బందరులో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే
పూర్తిచేయబడును.
షరతులు—పూర్తి వివరములను గోరువారు
ప్రాస్పెక్టస్ వగైరాల నిమిత్తము యీ దిగువ
అడ్రసుకు వ్రాసిన బడయగలరు.
ఆడ్రెస్—నెం 11 రు తపాలాపెట్టె
(8187) మచిలీపట్టణము

నారి మనోహర
పత్రి పనులు
విశాఖపట్టణము
మూలధనము—లక్ష రూపాయలు
వంతువియవ—ఒక రూపాయ
ఉద్దేశము
1. వేరు వేరు బాతుల మేలుమరుపపత్రి మనదేశములో
పండించుట.
2. పనివాండ్రచే చేతినూలు వడికించి వివిధములగు బట్టె
లలు సేయించుట.
3. పనివాండ్రకు జరూరయిన మూలధనము స్వల్పకడ్డీకి
అప్పు నిచ్చుట.
4. ప్రతివోట ప్రాంతి నేర్పించి నచ్చటచ్చట తయారగు
చున్న నూలుబట్టలు వ్యాపయమైన ధరకు కొనుట.
5. నూలుబడికడము, బట్టలు సేయడము అనుభవకాలల
ద్వారా కేర్పించుట.
6. లాభములో నాలుగవవంతు డేకేసేకు వినియోగ
పరచుట.

విజంట్లు
ప్రతి గ్రామములోను వంతు దార్లను చేర్చుట,
డిపోలను స్థాపించి, నూలు వడింకించి బట్టలను
సేయించుట మొదలగు ఉనులకుగాను జీతము
కమిషను పైని యేజంట్లు కావలెను.
లక్క-రాజు -
అప్పలస్వామినాయుడు,
(3168) స్థాపకుడు.

మలయ చందనము.
గణేష్ మూర్తి అను పెంగోగమునకు మతారము.
పథ్యములేదు. పిడికారితో పనిలేదు.
ఎలుపు, రెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
విధముల పెంగోగమును మూడు పూ
టలలో మాన్యును. శ్రీల కునుమ
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షధము.
డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0
1 చంపి (చులయచందనమున కనుపానము) టెన్సు 8-0-0
1251
బుతుశోధక
బుతుశూల మున్నగు గొప్పకము దోషములను బో
గొట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. డబ్బా 2-0-0
పీ యూ ష ము
కాఫీ, టీ, కోకోలకు బదులు. మంచినువాసని.
గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. డబ్బా 0-12-9
గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

న్యదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.
గట్టి పని! వెల సరసము!!
ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు
చున్న చిన్న, పెద్దపైజల మడతచాకులు, పేనా
కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి
తయారుచేయబడుచున్న అన్నిపైజల యిత్తడి
కప్పతాళములు, ఇనువ కప్పతాళములు, ఇత్తడి
యినుము కలిసిన కప్పతాళములు, ఇత్తడి యినుము
కలిసిన కప్పతాళములు, మంచి తాళములతో
బందోబస్తు చేయబడిన యినువపెట్టెలు వగైరా
సామానులు మా కర్మాగారమున తయారగు
చున్నది. (3081)
ధరఖాస్తులు పంపిన ధరలు రెలుపబడును.
కర్రకులకు సరసమైన కమిషన్ నీయబడును.
తండ్రి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
“ఇండస్ట్రీస్” కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
పెద్దాపురం. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

నమ్మకము (1842)
బంగారు వెండిరత్న
ముల నగలును ఇతరవస్తువులను
వాపసు యిచ్చిన పుచ్చుకొని
వైకము ఇవ్వబడును
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి
గురుసామిశెట్టి కంపెనీ
25, వై నాబజారురోడ్, మదరాసు.
నగలు వాణ్యముగాను పూచీతోడను నరియైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుట మంచుబడును. తయారున
లేనివాటిని అతిశీఘ్రముగా అర్జరుమేరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి అర్జరు యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్నవారి కలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.
తండ్రిచిల్లనము:—“క్యూరుత్” మద్రాసు.
పేటంటుమందులు మూలికలు పాశ్చాత్యవైద్యవద్దకు
లకు కావలసిన సకలవిధ ఔషధములును తగ్గుధరలకు మానవ
దొరకును. సకలవిధ కాడ్జింగ్ ఆయిల్ బిడ్డలకు ఉపయోగ
పడు ఆహారములు మొదలగునవి మానవ ప్రాణులలో ఉన్నవి.
వివరములకు వ్రాయుడు. (3088)

V. M. ANNAJEE & Bros,
Wholesale & Retail Chemists & Druggists,
2/200 MINT STREET, MADRAS.

శివామ్యత తైలము
తలంటుకు మేలైనది. మెదటికి బలము.
కండ్లకోగమును పోగొట్టును. వెల 6 టెన్సుల బుడ్డి రూ 1.
మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమిషను.
విక్రవాధం కుచ్చరామవైద్య ఆయుర్వేదోపాధ్యక్ష భవనము,
(8175) కోళూరు. (నెల్లూరుజిల్లా)

వనోపదివరస్వరిల్లా
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క కురుత్తరతను పోగొట్టు
టచుందు వేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-12-0
ఇండియా సిల్కోనెండు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
పుచితముగా పంపబడును. (2978)
విరానము పి. డి. పానంట్.
నెం 144 ఫవనవాడి బొంబాయి.

భృంగామలక తైలము
(వైద్యచింతామణి)
భృంగామలక తైలము:— శిరస్సుకు మర్దనచేసినను,
ముక్కులో ప్రతిదినమును నశ్యముచేసినను,
కోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము:— తలకు పట్టించిన కంటి
కోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము:— అపస్తాంకోగమును ఉచ్చాద
కోగమును, కపకోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము:— తల వెండ్రుకలను తుమ్మె
దలుకలె నల్లగాచేయును.
4 టెన్సుల సీసా వెల రూ 1
1 పాను " " 3
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
19, హాన్స్ రోడ్,
మాంటు రోడ్ - మదరాసు.
(బుధ)

“గొప్ప మార్పు”
ఆయుధశాసనముందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు
ప్రకారము ప్రతిమనుజుడును తైలెన్న లేకయే సాధారణ
మయిన కత్తులు స్వరక్షణార్థము ఉంచుకొనవచ్చును అట్టి
కత్తి చేతికట్టయందు ఇముడ్చబడి బహు అందముగాను చేతికి
తేలిక గాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడి
స్వదేశ “కత్తి కట్టలు” అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా
నున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూచినయెడల దాని ప్రయోజనము
మీకే తెలియగలదు. కావలసినవారు:
ఈ క్రింది చిరునామా ద్వారాను వ్రాసిన దొరకగలవు.
కొలదిమాత్రమే గలవు గనుక త్వరపడి వ్రాయుడు.
పెద్దకత్తి కట్ట 1-కి రూ 6-8-0; చిన్నకత్తి కట్ట 1-కి 5-8-0
డబ్బులు కొనువారికి ఒక కట్ట ఉచితముగా నీయబడును.
వలయువారు అర్జరుతో సహా ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు
గా పంపవలెను.
పోస్టేజీ నగయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును.
మాతం శెట్టి కృష్ణారావు:
(8079) బెజవాడ.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము
ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృత్తి
హస్తలాఘనము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాత్రము,
భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేజీ తమా
సాహు విచిత్ర విశోదబిద్ధులు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట,
భూమిపైన గజముఎత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0 లు. (2118-888)
పి. ఆర్. బసవర్దనం వాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

పాండూర స్వదేశవస్త్రములు

2

పాండూర గ్రామమునకు దున్న సాలీల గృహములకు పోయి యచ్చటి ప్రస్తుత పరిస్థితుల నిదివఱకు విన్నవించి యున్నాడను. ఇందు పాండూరవారు గమనింపవలసిన విషయముల కొన్నింటిని వ్రాయుచున్నాడను.

ప్రతి

ప్రస్తుతము 'పాండూర' వస్త్రములు ప్రతి కొనుచున్నారు. ఈ ప్రతి విజయనగరము మున్నగు ప్రాంతములనుండి యచ్చటికి వచ్చుచున్న దని తెలిసినది. పాండూర గ్రామమునందు సయితము కొంతప్రతి యుత్పత్తి యగుచున్నదట. పాండూర గ్రామమునందు నూలువదుకువారు, తామ వడికిననూలుచాకగ నుండవలయునని గాని ఏతద్వారా వారు లాభము పొంద నుద్దేశించిన గాని, తమంట తామే ప్రతిని పండించికొనుట మానివేయవలయును. పాండూర గ్రామమునందు ప్రతి గృహము నంటి యొక వికాలవగు లోట యున్నది. అచ్చట భూమి సారవంతమయినది. వరుణుం డేలాటి కొదవయు చేయుటలేదు. అందుచే పీరు తమ దొడ్లయందు బీర, పొట్ల, చిక్కుడు మున్నగు కాకాలతల నెట్లువెంచి పోషించి తమభోగ్యమునకు ప్రత్యేకముగ భవమువెచ్చించి కాకముల గొనకయున్నారో, యట్లే తమదొడ్ల యందీజాతిప్రతిచెట్లకు ప్రాముఖ్య మొనంగి పెంపుజేసిన పీరు విశేషముగ లాభము పొందువార లగుదురు. భర్షులు తగులక పోవుటచే నూలు చాకగ ధరలకు తయారు చేయగలుగుదురు. అందుచే వస్త్రములయొక్క ధరయు తగ్గును. వారు తమ ప్రతికై మతియొకరిపై నాధారపడవలసినంతటి యావశ్యకతయుండదు.

రంగులు.

పీరు ప్రస్తుత మంధకారమునకు దుండి తమరాజధానియందు జేరిజరుగుచున్న విషయమును కనుగొనవలయున్నాడు. నీలి, ఎఱుపు, కాకి, కాషాయ యిత్యాదిరంగుల నూలునకద్దు స్థితియందున్న సోదరులవద్ద పీరించుకంత యీవిషయమునందు తీర్పుపొందిన బాగుండును. అప్పుడు పీరు అంచులకు సయితము విశేషపు కూలును. లోసివేయునట్టి స్థితియందు న్నించుదురు. పీరించుటకు ఏకేమము వ్యయముచేయ నక్కఱలేదు. తమ నేతవృత్తిని, ఏమిట చేయు మార్గమును ఒరులకు నేర్పి, రంగుల నద్దు విషయమును నేర్పుకొనవచ్చును. ఇయ్యది చాల సులభము.

మగ్గములు

పీరు పూర్వాచారముల ననుసరించి యిప్పటికిని చేతిమగ్గములపైనే పనిచేయుచున్నాడు. నూతనముగ కనికెట్లబడి, విశేషముగ వాడుకయందున్న మరమగ్గముల నేల యుపయోగింపకున్నారో తెలియదు. వారి నే కాఠిణ్యమాయ నిట్లు చెప్పిరి. ఈనాడు పీరునూలు మఱుగ్గమునందు మాటిమాటికి తెగిపోవుచుండును. పూర్వపుదయినను ప్రయత్నముచేసి చూచితిరా యనియునుగా తామెప్పుడును పరిశీలించలేదని చెప్పిరి. విశేషపునూలుకన్న గట్టిగనండు పదమహునూ కల కష్టమునిచ్చునో తెలియరాకున్నది. మన జన సామాన్యమునందు స్వయంప్రభా నుపయోగించి నూతనస్పృశ్చికయిచ్చుత్తించుట యనునది చాల అరుదు. అందువలననే పీరును యీ సాతనసాధారణ మగు మఱుగ్గము నుపయోగింపవచ్చును. ఈ సాతన జనితమగు మగ్గమునే యుపయోగించిన దినమునకు తయారు కాబడు బట్టి ఎక్కువవును. ఇయ్యది యత్యావశ్యకము.

నూలు—ఏతదుత్పత్తి.

ప్రస్తుతము పాండూరనందును, మఱి చుట్టుపట్ల గ్రామములందును తయారగు నూలు యిప్పుడున్న మగ్గములకైనను చాలిరాదు. మన పూర్వాచారపరాయణులవలె పీరును నూలును దుకుట తమకుమాత్రమే యబ్బుననియు, నితరుల కబ్బదనియు, అయ్యది వారి కులవృత్తియనియు పిచ్చియభిప్రాయముల బడుచున్నాడు. వారికి నిట్టి యభిప్రాయములను పాఠదోషవలెను. తమ గ్రామమునందున్న మంగలిస్త్రీలు (పీరి కేవిధముగ పనియు లేకున్నది) మున్నగువారలకు తమవృత్తిని నేర్పిన నకు వలయునంతటి నూలు ఉత్పత్తియగును. అంతదనుక నేతనేయవారలకును, కొనువారలకును సుఖముండదు.

స్వదేశ

పాండూరబట్టిని ప్రతివారును కొనుచు, పాండూర వారు పాశ్చాత్యవాణిజ్యవిధానము బలిగాక తమవృత్తి నిలువంబట్టికొన్నారని భారతీయు లెల్లరును సంశించుచున్నారు. పై పుణ్యమునకు పీరిని క్లాఫించుచున్నారు. కాని, దురదృష్టవశాత్తే నిట్లుగదా యుండవలయును. పీరు విదేశవస్త్రములను

అనుక్రము.

తక్కువ ధరలు.

అనుక్రము.

ఈలాటి పేరులతో నున్న ప్రకటనలను చూచుటకు మీ కందఱికి మిక్కిలి ఆనందముగా నుండును. వీలనగా అట్టి సమయములయందు మీరు కావలసినవాటిని మిక్కిలి తక్కువధరల చొప్పున తీయుటకు వీలుండును.

ఎవరైనను లాభములేనిదే విక్రయించ రను స్వల్పసంగతి మీ కెల్లఁకని బాగుగా తెలియును. సాధారణముగా ప్రతిదినము అమ్మకము ధరలు బహు ఎక్కువగా నుండుటచే మీరు తక్కువ ధరల అమ్మకమునకై ఎదురు చూచుచుండును.

అయితే ఎల్లకాలములందును మిక్కిలి తక్కువ ధరలకును సామానులు విక్రయించబడు స్థల మొక్కటియున్న దని తెలిసికొనుటకు మీరు మిక్కిలి సంశించెదరు. ఇట్టి స్థలమును మీ రెచ్చటను కనుగొనలేరు. మఱియు ఇచ్చటి ధరలు మిక్కిలి ఖరారైనవి.

సామాను లన్నియు గలిగిన ఇవి ఒక మిక్కిలి గొప్ప అంగడి. మీరు కావలసినట్టి ఎట్టివస్తువైనను తప్పక దొరకును. ఇవి అన్నియు మీ యొక్క దేశీయులవలననే తయారు చేయబడినవి.

డయరేడి రత్నము బహు శోధనకు దును నెం 9, 10, 11 రులు గల

మిక్కిలి సరసమైనట్టియు, పెద్దదైనట్టి, బహు పురాతనమైనట్టి

చల్లారాం గయానుచుండు ారి అంగడికి రిండు

హిందూ దేశము, విదేశము సరకుల వర్తకులు.

తక్కులేని సామానులు గల గొప్ప ప్రదర్శనమును చూచి, ఇతరచోట్లయందుండు ధరలకు పీటిని పోల్చిచూచిన, ఇచ్చటి ధరలు మిక్కిలి తక్కువ యనియు, మఱియు ఇక్కడ ఎప్పుడును

కాశ్మీరమైన పరిష్కారమైన అవకాశము

ఉన్నట్లు స్పష్టముగా తెలియును.

2300

ధరించుచున్నాడు. కారణ మేమిన్నది? తాము తయారుచేయు బట్టలు చాలపియమగు ధరలు గలిగియున్నవి. ముతుకనూలు తమగ్రామమునందు దొరకదట. అందుచేత స్వదేశవస్త్రముల కట్టుకొనలేదట. ఈకొంత దీర్ఘటకము గ్రామమువారు వెంటనే మాలమాదిగలయందును తదితరవర్తకులయందును, రాటముల ప్రవేశపెట్టి ముతుకనూలును తయారుచేసి తమమట్టున కైనను ఖద్దరువస్త్రముల తయారుచేసికొనవలయును. ఇందు పీరులొక బాగైతే చెప్పవలసియున్నది. నేను పీరితో ప్రసంగించునప్పుడు ముతకవస్త్రము లీగ్రామమునకు వచ్చినట్లులయిన తప్పక స్వదేశ వస్త్రముల ధరించెద గునిరి. ఇయ్యది కేవలము పొరపాటు. పీరిం తమాత్రము ఇతరులపై నాధారపడవలసిన యావశ్యకత లేదు. అట్లుండుట భాగ్యమును గాదు.

అనుక్రము.

పీరు తయారుచేయుచున్న వస్త్రములన్నిటిని వర్తకుల కమ్మచున్నందువలన కొనువారల కనవసరముగ మారయొకటికి ఒక అకామెదల అజాన్యరవకు ధర పెరుగుచున్నది. వీలన పీరు వర్తకుల కమ్మకొనిన వారు వీరివద్దనుండి మారయొకటికి అర్ధజా లేక మూడుకాణీలను పుచ్చుకొనుచున్నారు. అవర్తకులవద్దనుండి కొనువారు మఱుగ నా వర్తకులకు కాయదానిచ్చుచున్నాడు. కావున పీరు స్వంతముగగాని తమలో నొక సంఘము నేర్పరచుకొని అందుమూలముగా గాని తమ వస్త్రముల నమ్మకము చేయుచుండిన మేలుగనండును.

మోసము.

ఈ మధ్యన పాండూరవారు స్వదేశపునూలు విదేశపు నూలును చేర్చి వస్త్రముల తయారుచేయుచున్నారనియు, ఇట్టిక్రొహమున కెడమియ్య వండుటకై మనము వాటినికొనగూడదనియు దేశమంతటను వ్యాపించినది. పాప మా సాలీలు ఆమా యకులు. ధర్మచింతగలవారే కాని, అట్లుకలితీచేసి మోసము చేయువారుగారు. ఈ గ్రామమునకు చుట్టుపట్ల నున్న సాలీలు వర్తకుల ప్రోద్బలముచేత ఈ విధమగు మోసమునకు గడంగుచున్నారు. అందుచేత పాండూర వాటికి సంయత మహిక్తి వచ్చినది. పీరు తమంటతాము మోసము చేయలేదట కాని వర్తకులప్రోత్సాహమువలన వారట్లాన రించినామని చెప్పిరి. ఈనిందను తావుకొన బాధ్యత గ్రామము వారియందును కాలగెను సంఘమువారియందును కలదు. దిశా

సాయంత్రము సభ జరిగిన యనంతర మీ విషయములు తమ చర్య దీసికొనుట కొకసంఘమును నిర్మించినారము. ప్రతితానును తయారయినవెంటనే అయ్యది యీ సంఘమువారలకు జూపబడవలయును. వారద్దానిన పరిశీలించి అందుపై కాలగెను ముద్ర నేయవలయును. అట్లు ముద్రజేసి వస్త్రములు నమ్మకములయి నవి కావు కావున ఆ వస్త్రముల కొనువార లీ విషయయి బాగైతగ నుండురని కోరుచున్నాడను.

నేతనేర్పు సావకాల

మేము పాండూరనకు దున్న వస్త్రచే బొంబయినుండి వర్తకులొకరు మంచి నూలును మకుగలవారిని బొంబయికి పంపవలసినదిగా తండ్రివార నంప అంచులకు వలయుధనమును సయిత మంపిరి. దేశమం దెల్లదలను ప్రజ లీవృత్తిని అన్యసేంపవలయునని నూచనలు కానవచ్చుచున్నవి. కావున యీ వడుకుట నేర్పుటకయి పాండూరనుండి యితరస్థలములకు పోవలసి యున్నది. అట్లుపీరుపోయి అచ్చట విద్యాభ్యులకు నేర్పుట కష్టము కావున పాండూరనకు దట్టిపాతకాలయొకటియున్న బాగుండు నను నుద్దేశముతోడ నీసంఘము ఏతదుద్దేశము కార్యరూపము దాల్పుటకు వలయుచర్య దీసికొనవలసినదని నిర్మింపబడినది. అందులకై ప్రతిమారకు ఒకకాణీవంతున సాలీలు ఈ సంఘమునకు చెల్లించుట కెల్లరును సమ్మతించిరి. మీదుమిక్కిలి యందుకు కొంతధనము కావలసియున్నది. కావున ఆ తీణముననే మూడు వందల రూపాయలు చందాలు చేయబడెను.

పాండూరవారు చూపుచున్న దేశభక్తి స్థిరస్థాయముగ నటుల వికాశపట్టణపు జిల్లాసంఘమువారు శ్రద్ధ తీసికొందురని గోరుచున్నాడను.

గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్బారావు

కాకి నాడ.

మేలగు పాంతుక కలములు (1514

బ్లాడెరు	8.0-0	నెట్టుక	205	2-2.0
కాకి	4.8-0	"	200	2-0.0
బాడెమార్	7.0-0	బొడ్డునెత్		3-2.0
బొడ్డునెత్	0-18.0	సాచా క్లిక		0-2.0

గరి ప్రదర్శన, స్వేషనట్టి, బట్టి నేను, మద్రాసు.

తృప్తి కరముగ లేదు !

మో|| కా|| గాంధీ

కఠినశాసనవిచారణసంఘుని నేడికము పడునైదుమాసముల క్రింద వెలువడినచో సమితిలోత్సాహము గల్గియుండెడిది. ఇప్పుడీ శాసనముల రద్దుచేసినను, ఉంచినను, యెవరును లక్ష్యము చేయరు. వానివలన వెలుగుపోయినది. అరెస్టులన్నను కారాగారానివాసమున్నను భయమున్నచూట మాకులేదు. ఇప్పుడు మేము కొన్ని శాసనములనున్న చట్టములమాత్రము రద్దుచేయించుటకు ప్రయత్నించుటలేదు. అట్టి శాసనముల నుంచగల్గిన ప్రభుత్వపద్ధతి నే యావత్తు రద్దుచేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు, రద్దుజేయ నుంకించియున్న శాసనములక్రింద చేసిన పనుల నన్నింటిని సాధారణశాసనానుసారము జేసియుండెడివారే. అవసరమునుబట్టి 144, 107, 108 క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్కు సెక్షన్లు వీర్యవంతములని ప్రభుత్వన్యాయవాదులు కనుగొనిరి. ఈ సంగతి యిదివరకు వారికి దెలియదు. సాధారణశాసనమును భావమును మార్చుకుండ మాన్యుజేసినచో, భారతప్రజల కేమాత్రము దానివలన లాభ ముండనేరదు.

కాన ని నేడికము ప్రజలకు లాభకరముగ లేకున్నను, దేశములోని రాజ్యాంగపరిస్థితుల నేర్పొను విద్యార్థికి అది ఉత్సాహజనకముగ నుండును. ఈ ని నేడికమును పదివరకునుండి నాందోళన కారకు లగు సివిలియన్సులే యిదే భావలో వ్రాసియుండెడివారు. ఆవిచారణ సంఘమువారు తుదకిట్లు వ్రాసిరి:—“రాజ్యాంగ సమావేశముల నాపుడల చేయుచట్టము, 1918 వ సం॥ యిండియన్ క్రిమినల్ అండ్ మెంటుమెంటు ఆక్టు పార్టర్ 2, వీనిని రద్దుచేయకుండ నుంచుట ప్రస్తుత విషయములకాచి చాలయుపుడవ పరిస్థితులు రానున్నవని తలచి, ఆ వ స ర మ ని యెంచియే, ప్రతి కఠిన శాసనము సయితము యిప్పటికి ప్రయోగింపబడిన వన్నియును కాలావసర భర్తమును బట్టియే ఆ ములు లోనికి చేబడినవి. ఆ దేశ కారణము చేత నిష్పక్షిని రద్దుజేయక వుంచబడుచున్నవి.

కఠినశాసనముల నమలులో డెట్టివారందఱును నిష్పక్ష విభావనుని సంతోషముతో జేసియుండెడిని నేను చెప్పజాలను. కర్ణాటకప్రభువు వంగదేశవిభాగము ప్రజోపయోగమునకేయని తలంచెను. తద్విరుద్ధముగ తలచినవారు అభివృద్ధికి నిరోధము గల్గునని యెంచిరి. తమ తేమమును దాము తెలిసికొనలేనట్టియు, తమకు తెలియనివిషయములలో జోక్యము కలుగ జేసికొనునట్టియు, ప్రజా ప్రతినిధుల మని చేరు దెట్టుకొని వారికి లాభ కారులు గ లేనట్టియు విద్యావంతులు బుద్ధిహీనులని గురు మైకలు ఓడ్డయరుగారు చెప్పియుండిరి. మనకు నీతి నేర్పనిదే, అంగ్లేయు శ్రీతీర్థము క్లిష్టముగ నుండునని డయరు సేనాని నిష్పక్షయుగం దెల్పియుండెను. ఈ మాడు విషయములలోను, మేము జాతీయోపసంఘసభ్యులము అధికారులు వ్యత్యస్త బుద్ధిగల్గియున్నారని యెంచుచున్నాము. వారికి వంగదేశయుల అధికభావము తెలియటలేదు. విద్యావంతులు అధికారులతో విందులారగించుచున్న ప్రజాభావములను స్వాభావికముగ గుర్తించి యెంతభాష నొందుచున్నారో వారికి దెలియుటలేదు. డయరు సేనాని తలచినటుల భారతీయులు దుష్టులుకాని ఆయనకు దెలియుటలేదు. తప్పుదారి నున్నను ప్రజేచ్ఛ నుల్లంఘించినందులకు అధికారులు తప్పుజేసినందు మేమప్పు డనుకొనుచుండెడివారము. మనసంగతి మనకు తప్పు నెరకిని దెలియదని మేము వాదించుచుంటిమి. కాని యిప్పుడు మాలో కొందరిలో మార్పుగల్గినది. వారు కొందఱు అధికారులతో సమానమగు స్థితి వాక్రమించియున్నారు. వారు ప్రజలకు పోషకులమని తలంచుచున్నారు. ఈ ప్రజలను, భావోన్మాదులును, మంచిచెడ్డ తెలియని ఆందోళనాపరులును నడుపుచున్నారని వారి కిలంపు. అందుకనియే దాని నాపుటకే వారు సంస్కరణముల ప్రకార మేర్పడిన శాసనపథల గాదించిరి. మేము మలబారుకు వెళ్లి నిరాయుధులమై, మోపలాలను అట్టి వెట్టిపనులను నాశనమును గావించ గూడదని బోధచేసెదమని చెప్పియున్నను, ప్రజానష్టమును గావించుచు మలబారు విప్లవమును అణచివేయ జూచుచున్నారు. అట్లు చేయుటవలన వారు దేశసేవ చేయుచున్నామని తలంచెదరు.

కాన మన మిదివరకుకంటె బాగుపడిన దేమియును లేదు. ఇంకను చెడ్డ స్థితి లోనికి వచ్చి నాము. ఇప్పుడు విదేశీ యాధికార వర్గ మే గాక, జాతీయా

మావలాల విప్లవము

జిల్లామేజిస్ట్రేటు ప్రకటనము

7 వ తేదీని యిటుల ప్రకటించబడెను. విప్లవకారులు మంజీరిపండికాడుగోడ్డునుదాటి ఎడమమువద్దవేరి. అచటికి సాయంకాల మొకసేను పంపితిమి. 8 వ తేదీని తానూరువద్దమాపలాలుచేరి. ఎడమమువద్ద మావలాల గోపిదేవారంభించిరి. 9 వ తేదీని కన్ననూరు నుండి ఒక సేన ఎడమమువకు పోయెను. 7 వ తేదీని సాయంకాల కేటబ దళము తిరూరుచేసెను.

34 మంది హిందువులను చంపుట.

ఈ సంగతి నిజమని తుప్త్యువునుండి పారిపోయి వచ్చిన వారిద్దరు చెప్పిరి. గ్రామాధికారి శంకరనాయకుగారి భార్య నాసోదరియే. పెద్దెంబరు 25 వ తేదీని ఉదయం 6 గంటలకు మాయింటికి 100 మంది మావలాల వచ్చిరి. “ఓరి కుక్కల కొడుకుల్లారా! మీరు సేనలకు సహాయము చేయలేదటరా!” అనివారు తిట్టి అడిగిరి. ఒకడు నాకుడిచేయి పట్టుకొనగా నేను తప్పించుకొంటిని. మరియొకడు తుపాకీని గురిపెట్టెనుగాని అది క్రేలలేదు. నా మేనల్లుళ్ళ నిద్దరిని నవుకరులను ముగ్గురిని చేతులు దెనుకకు విరచిచిట్టి మావలాల తీసుకొనిపోయిరి. నేను చేరువ నున్న అడవిలో దాగియుండి వారిని తీసికొనిపోవుచుండగా చూచితిని. పిమ్మట మావలాల మాయిల్లు తగులదెట్టిరి. వారు మూడు వేదెలను నడిచేసిరి. 800 రూపాయలవెలగల పాతసామానలను తీసికొనిపోయిరి. ఆరాత్రి నేను అడవిలోనేయుండిన రుదాడు పండికాడుపోతిని. ఈసంగతులను మాబావతో చెప్పితిని. అతడు సేనలతో పండికాడులోనుండెను. నాసోదరిలు కొందరు పండికాడుచేరి. మాబావసోదరుడగు కృష్ణమకుటీనాయకు యింట్లో నాభార్యయు నాబిడ్డ లార్దురును యితరబంధువులు నున్నారని పండికాడు వచ్చిన నాతో బుట్టువలు చెప్పిరి. మావలాల మావారిని పోసేయలేదట. అని వలియవట్టిలు కృష్ణనాయకు గారు చెప్పెను. నేను తుప్త్యువు విశ్వాస కనిష్ట సోదరుడను. ఒక నాడు (చింగమనెల 6 వ తేదీ) వుదయమున 9 గంటలకు నేను మాయింటివరంబాకు వెళ్లుచుండగా తుప్త్యువు కచేరిని 200 మంది మావలాల పడగొట్టుచుండిరి. నేను భయపడ్డిమరలి యింటికి వచ్చితిని. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు 50 మంది మాయింటికి వచ్చి 100 రూపాయలి మృతిని. నేను 10 రూపాయలిచ్చి తిని. వారు మా అన్న కొరకు వెదుకపోయిరి. మా అన్న జడిసి 14 రోజుల క్రితమే మంజీరికి పోయెను. ఒక ఆదివారమునాడు 25 మంది మాయింటికివచ్చి నాచేతులు దెనుకకు విరచిచిట్టి సామ్మి తెమ్మగిరి. నన్ను తొట్టవాడి పరంచాకు తీసికొనిపోయిరి. అచట నావలనే 40 మంది హిందువులకుగూడ చేతులను విరచిచిట్టిరి. మావలాల మాఅందరిమట్టు కావలియుండిరి. హిందువులను వొక్కొక్కరిని అడవిలోనున్న నూతియొద్దకు తీసికొనిపోయిరి. ఆ 3 గా 32 మందిని తీసుకొనివెళ్లిరి. అటనుండి మరలి వచ్చినపుడు ఆమాపలాలకుతులకు రక్తముండెను. పిమ్మట చేరువనున్న యొక కొండ మీదకువచ్చుండెన భాంగలు వద్దకు అప్పటి కున్నీ లేనన్ను తీసికొనిపోయెను. నన్ను హాజరు, పెట్టెదనని కున్నీకి చెప్పగా నాకట్లుబిప్పిరి. నేనింటికి పోయిచూడగా నింటికద నెవ్వరునులేరు. నేనుచెండురోజు లడవిలోనుండి పండికాడునుపోయి కటమండి మంజీరికిపోతిని. అచట మావార్లు కనబడిరి. ఇప్పుడు మేచండరమును కల్లికొటలో నున్నామని మరియొకరు చెప్పిరి.

సిష్టాప్రకటనము

తిరురంగడికి 8 మైళ్ళదూరమున 6 వ తేదీని నొకమావలాల గుంపు మా ల టూ వంక కు పోవుచుండెను. మరి రెండు గుంపులు (చెరి నూరు మంది) నేమానినుండి మల్లాపురమువద్ద అనక్కం నదిని దాటబోగా సేనలు ధికారవర్గముతో గూడ పోరాడవలసియున్నది. లాలాలజప్త్రాయి ని నేడికమును విమర్శించుచు, మనకు కావలసినది యజమానులు మారుటగాక పరిపాలనావిధానముమారుట, ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును గల సంబంధము మారుట యని చెప్పినపుడు బాగుగ చెప్పియుండిరి.

ప్రభుత్వమునందు ప్రజాప్రాతినిధ్య ముండవలయును. ని నేడికములోని చిత్రములకు కారణము అధికారతరగభ్యులు బాధ్యత లేనివారై యుండుటచేతనే. మనకు కావలసిన వేమో మనకంటె వారికి బాగుగ తెలియునని వారితలంపు. కాన ప్రజలలో ప్రజోధముగల్గి, స్వత్వములకై యెంతటికష్టములనైన ననుభవించుటకు సిద్ధుగనున్న పురుషుల సమరణలతో యేమి ప్రయోజనముండును?

నిరోధించెను. చిల్లర గుంపులు వొంగతనములు చేయుచున్నవి. 150 మంది కొటకలమువద్ద 7 వ తేదీ రాత్రి కరింపుల్తానదిని దాటి వలియారాకు పోయెను. అచట సేనలకును గుంపునకును సంఘర్షణము కలిగినది. తానూరుకు తూర్పున మావలాల యిండ్లను దోచుకొని ఏడుగురిని చంపిరి. షిలగురిని గాయపరచిరి.

తుపనాడు వంటెన యిప్పుడు బాగై నది. సేనలు వెళ్లవచ్చును. చాలమంది భయపడి పాలఘాటుకు ప్రతిదివమును వచ్చి చేరుచున్నారు.

మంజీరిలో సేన లున్నందువలన అల్లరులు తగ్గినవని తెలియుచున్నది. కాని అచటిహిందువులు కల్లికొటకును పాలఘాటుకును వెళ్లిపోవుచున్నారు. 8 వ తేదీ సాయంకాలము బండిలో ఎడమమునుండి చాలమంది తియ్యాలిలు శ్రీలు బిడ్డలు పురుషులు గూడ పాలఘాటుకు వచ్చిరి. 8 వ తేదీ వుదయమున పాలాటుకొండయొద్ద చాలమంది మాపలాలు కనబడిరి. అది ఎడమముం రైలు స్టేషనుకు 4 ఫర్లాంగులలోనున్నది. సేనలు వారిని తరిమి తుపాకులను కాలెన్సెను. మావలాలలో 12 గురు నష్టమైరి. వారు పారిపోయిరి. సేన తరుము చుండెను.

చాలమంది శరణార్థులు పాలఘాటు డివిజనుల ఆశీస్సు కచేరిలో 9 వ తేదీ రాత్రి యుండిరి. వారికి దెట్టి దింపతులు భోజనసదుపాయము చేసిరి. నిమ్మబాతిసంఘకార్యదర్శి సి. శేషయ్య (కిరసనాయకుకంటెనే ఏజెంటు) గారు దివ్యజ్ఞానసమాజమందిరమును పాతకాలాగృహమును శరణార్థులకొరకు సముకలక్తురుగారివశము చేసెను. శరణార్థులకు తాత్కాలికముగా ఆహారపదార్థముల నిచ్చెదననిగూడ చెప్పెను.

రావుబహదరు శేఖరమోహనుగారును యితరులును 9 వ తేదీని మోటారు బండ్రమీద అలతూరుకుపోయి సహాయనిధికి 1000 రూపాయలను సంపాదించిరి.

భిలాఫతు కార్యదర్శి కేసు

ముద్దాయి పత్రమున విశ్వనాథయ్యగారు వాదించిరి. ముద్దాయి అసహాయోద్యమమును బోధించెను గాని దౌర్జన్యమును బోధింపలేదని ఆయన చెప్పెను. కత్తులను ధరించుట ఆత్మసంరక్షణార్థమనెను. పిమ్మట ఫిర్యాదీలన్యాయవాది వాదించెను. తీర్పు నిలుపబడెను. ఉరికిత నే విధింపవలెనని ఫిర్యాదీల న్యాయవాది చెప్పెను.

30 మంది కేసు

పిమ్మట యాకేసులో గూడ వాద ప్రతివాదములు జరిగెను. తీర్పు నిలిపియుంచబడెను.

“అశ్చుత భివిష్టత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి యజ్ఞానకు ప్రతిదివమును మిక్కిలి పుష్కలముగ కరము. ఇది మామకొనుటకు జాతికము, పుట్టిన తేది, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపురవములేదు. నులక మైన తెలుగులో వ్రాచబడినది. గొప్ప శక్తిపీఠములను పొందినది. నెల 1 రూప్రస్తుతం ఏలూరు. సబ్ జడ్జిగారు ఆతీ నాయణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గొర్లు వ్రాసిరి. “రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భివిష్టత్ ఫలదర్శిని సంతోషము కలిగించునని నానిశ్చయము.” పుస్తకములు కలయువారు యాదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2868

బోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

నోటీసు.

(3172)

ఇకకంటాకు అస్సెసీల సహాయముకొరకు ఏర్పరుపబడి

విజ్ఞాపన

55 కచ్చేరి రోడ్, మైలాపూరు మద్రాసు.

తై పన్నుకు సంబంధము కలిగినవారలలో ఎవరికైనను మా సహాయము కొరువారలకు డి. ఫారము తయారు చేసి యిచ్చుటకును, విధింపబడిన పన్ను జాస్తి అని అసెసీకి తోచు నెడల ఆ తేదీవల లేక అబ్జెక్షన్ పిటిషన్ వ్రాసియిచ్చుటకును అప్పీలు పిటిషన్, గవర్న మెంటు మెమోరియలు తయారుచేసి యిచ్చి కాలాతీతము కాకమునుపు దాఖలు చేయించుటయే కాక వారికి గల సుశ్రయములను తీర్చి జారి వారి పనుల ననుసరించి ఫీసు పుచ్చుకొని, చట్టమును అనుగొంచి పనులను అస్సెసీలకు వేరవేర్చి యిప్పింపబడును.

మావలాల విప్లవము.

కిలాఫతు కార్యదర్శి కేసు విచారణ

జాదూమిది అరబిక్ వ్రాత భాషాంతరీకరణమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు సాక్షులకు కలిగినవి. పిమ్మట చెన్నపురి రాజధాని కళాశాలలో అరబిక్ పండితుడు ఆగాసయ్యుడు వాదయతుల్లాగారి సాక్ష్యము జరిగినది. 'నేను చేసిన తర్జుమాలో అసత్య మేమియును లేదు. నేను 15 ఏండ్లు అరబిక్ భాష నభ్యసించితిని. నేను అనేక అరబిక్ గ్రంథములను చదివితిని. నాకు పట్టుములే లేవు. ఏలనన పాఠశాలమున పట్టుముల నిచ్చు పద్ధతి లేదు. నాపాండిత్య సూచకముగా నాకొక అంగరఖా నిచ్చి రని యీసాక్షి చెప్పెను.

చెన్నపురి దొరతనమువారి హిందూస్థానీ ట్రాన్సులేటరుకు సహాయోద్యోగియగు నొకరు సాక్ష్య మిచ్చిరి. ఫార్మ్మున్నీ తో నాలోచించి భాషాంతరీకరించితిని యీ సాక్షి చెప్పెను.

మన్నార్లుగూటు ఎలియనాయరు కేసు.

ఇతడు నెలదినములనుండి చెరసాలలో నున్నాడు. జామీనుమీద వదలవలెనని కే. పి. రామమూసను బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు పిటిషను పెట్టిరి. 12 వ తేదీన విచారణ జరుగును. ఆ నా దాఖలించెద మని తీర్పు రులు చెప్పిరి. పేట్టియటు నాయణమూసను జామీనుమీద వదలవలెనని టి. వి. సుందరయ్యగారు పిటిషను పెట్టిరి. 13 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

మావలాల శిక్షలు.

అక్టోబరు నెల 3 వ తేదీవరకు 901 మందిని నెవన్సుకోర్టుకు విచారణకు పంపిరి. 16:00 మందికి చెర రెండేండ్లును 9 మందికి చెర 20 నెలలును, 158 గురికి చెర 18 నెలలును. 139 గురికి చెర/యొక ఏడును, 21 మందికి చెర 9 నెలలును, 44 గురికి చెర 6 నెలలును, ఒకరికి 4 నెలలును, ఇద్దరికి చెర మూడు నెలలును, ఒకరికి 2 నెలలును ఒకరికి కొరడాదెబ్బల శిక్షయును విధించబడినది. 19 గురిని వదలివేసిరి. మొత్తము 2830 మంది అని యిండియా దొరతనమువారు 10 వ తేదీన తంతి నంపిరి.

బర్మాకు గవర్నరును నియమించుట

బర్మా రాష్ట్రాధిపతిగా ఇతడున్న లెఫ్టినెంటు గవర్నరుకు బదులికముందు గవర్నరు పరిపాలకుడుగా నుండును. ఇండియాలో గవర్నరు పరిపాలకుడుగా నున్న రాష్ట్రములకు క్రొత్త సంస్కరణచట్టము ననుసరించి లభించిన హక్కులన్నియు కొన్ని మినహాయింపులతో బర్మాకుగూడ చెందును. కాననభలో నియోజితసభ్యులసంఖ్య 70 గాక 60 యుండును. కాననభ్యుల సంఖ్య 92. గవర్నరుకు జీతము సాలుకు లక్షరూపాయలకు తక్కువలేకుండను గవర్నరు కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులకు సాలుకు 60 పేజు నుండును. 53 వ సెక్షను 1 వ సబ్ సెక్షను బర్మాకు వర్తింపదు.

మద్యనిరసనము-టి. రంగారావు, రు

మత్తుపదార్థముల ఆదాయము తగ్గిపోయినదని మనము విచారింపగూడదు. ఆకాఖనల ఆదాయమే వుండగూడదు. అట్లంతరించిననాడు భరతఖండవాసులనుమాత్రమును విచారపడదు. మనమందరమును మద్యపానమును వూర్తిగా తొలగించజాలకపోయినను తగ్గించుటకైన గట్టిప్రయత్నము చేయవలెను. ప్రభుత్వము జరుగుట కీ ఆదాయములేకున్న గత్యంతరములేని దురవస్థలో మనము లేము. మననదులలోని నీరపరిమితముగా నిరర్థకముగా నముద్రగామి యగుచున్నది. దానిని నిలుపుకొనినవో లక్షలకొలది యకరముల భూమి పంట భూమి యగును. అదవులన్ని యోనిరు పయోగముగ నున్నవి. చాల పరిశ్రమలను ప్రారంభింపవలసియున్నది. మనకు పరపతి మొదలుగా నున్నది. మనము బదులు తెచ్చి ఫలదాయకములగు పనులకు వినియోగింపవలెనని సామ్రాజ్యకానసభలో చెన్నపురి ప్రతినిధియగు రావుబహదరు టి. రంగారావుగారు తిరునల్వేలిలో 5 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగిన విందుసందర్భమున నుడివిరి.

మెసపొటేమియాలోని భారతీయులు

మెసపొటేమియాలోని భారతీయులు దురవస్థకు పాలు పడియున్నారని యంగుయిండియాలోను మరి రెండు ప్రత్యేకలలోను వ్రాయబడినది. అద్మి సరిగాదు. అచట సౌకర్యముగానుండుటవలననే దరఖాస్తులు హెచ్చుచున్నవని యిండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

వైశ్యసోదరులకు విజ్ఞాపి

ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణములో సంభవించుచుండు ఘోరమైన శకుమరణసంఘటనగూర్చి దయాద్రోహదయ లగు తమ రాలోచింపవలయునని మిక్కిలి వినయముతో గోరుచున్నాను. ఈపట్టణమందు జనించుచుండు శకువులలో 1000 కి 360 చొప్పున చనిపోవుచున్నారు. పుట్టిన యేడాదిలోనే చనిపోవు శకువులసంఖ్య అతిఘోరముగానున్నది. కనుక శకువులు జీవించి యుండుటకు దగిన సదుపాయములను మనము త్వరలో చేయవలసియున్నది. ఈవిషయములో మనవైశ్యులు అనగా కోమట్లశిక్షి తక్కిన వర్ణములవారికంటె ననుకూలముగా లేదు. ఆకాలశకుమరణములే గాక వానితోబాటు తల్లులయొక్క ఆకాలమరణములను జూచి మనము చింతిల్లుచుండియున్నాము. మైన స్థితినుండి తల్లులను పిల్లలను రక్షించుటకు తగినసదుపాయములనుగూర్చి మూత్రము మనవా రేమియు జాగ్రత్తవుచుకొనినట్లు కనబడదు.

మిక్కిలి అనుభవశాలులైన ఆరోగ్యకాఖ్యాధికారులును వైద్యురాండ్రును దీనికి (1) జనసమ్మర్థమువలనగలిగిన ఆనాగోగ్యమును (2) బాల్యవివాహములను (3) పిల్లలకు దగినయాహారము లేకపోవుటయు (4) మూఢులగు మంత్రసానులు మూఢాచారములను కారణము లని చెప్పుచున్నారు.

ఈకారణములు అన్ని జాతులవారికి సామాన్యముగానే యుండినను మనవర్ణములు ముఖ్యముగా గమనింపవలసియున్నవి. తక్కిన వారికంటె మనమే వీనిని దొలగించుటకు నెక్కువయవ కాశముగలిగియున్నాము గనుక ఈకీడును దొలగించుకొనుటకు మనము దగినప్రయత్నములను త్వరలోనే చేయవలయును. ఈపట్టణములో ఇంచుమించుగా ధర్మముకొఱకై వివిధసంఘముల నుండి 15000 రూపాయలు ఖర్చుపడుచున్నవి. వానియంతయోగములను నానాధిభములుగా నున్నవి. అవన్నియు నుపయోగరకరములే. దీనిలో చాలభాగము పురుషులవిద్యకొఱకు నుపయోగపడుచున్నది. అయినను ఖర్చులన్నియు పోగా ధర్మకర్తలు యోగ్యమైనవిషయములందు ఖర్చుపెట్టుటకు దగినంత గొప్పమొత్తము మిగులుచునే యున్నదని తెలియుచున్నది. కాబట్టి ధర్మకర్తలు ఈమిగిలినమొత్తమును సంఘోపయోగము కొఱకుఖర్చుపెట్టు విషయమై తగినంతశ్రద్ధపుచ్చుకొందురని నమ్ముచున్నాను. తన్నుమాలిన ధర్మము ధర్మముగాదు గనుక ప్రతివారను మొట్టమొదట తమ తమ సంఘోపయోగకరమైనవానినిగూర్చి యోచింపవలయును. సంఘముయొక్క దీర్ఘాయురారోగ్యములు ఆసంఘములోని పిల్లలయొక్కయు తల్లులయొక్కయు ఆరోగ్యమునుబట్టియుండును. మనలోవీధివారు తమ స్త్రీలు గర్భిణులుగానున్నపుడు దగినవైద్యసహాయమును బొందజాలకున్నారు. ఇంక గొప్పవారన్నచో మూఢురాంత్రగుమంకలి మంత్రసానులను నమ్మి యంతయు మీటిపోయినపుడు గొప్పవైద్యసహాయమునకై పరుగులిడుచుందురు. గర్భిణీస్త్రీలయొక్క అతివిచారకరమైన మరణములకునిదియేకారణము. ఇతరదేశములలో ఈకీడునుండి పిల్లలను దల్లులను రక్షించుటకు ప్రసవవైద్యశాలలు మొదలైనవి పెక్కులుగలవు. ఈదేశములలోగూడ, ఘనతపహించిన షెల్ట్యుస్థల ప్రభువుగారు తమ యుద్యోగమునుండి నివృత్తులగుటకు ముందు వారిధర్మపత్ని గారు ఆరోగ్యాభివృద్ధిసంఘము అను నొకసంఘము స్థాపించిరి. అదిమిక్కిలి యుపయోగకరమైనపనిని జేయుచున్నది. ఘనతపహించిన షెల్ట్యుస్థలదొరసానిగారు ఈప్రదాన ప్రాంతమునందు అట్టి సంఘము నొకదానిని స్థాపింపవలయునని మిక్కిలి యుత్సాహముతో బనిచేసి ప్రజల యాదాద్యమునే సహాయముగాగొని యొక సంఘము నేర్పఱచి తల్లులయొక్కయు పిల్లలయొక్కయు నుభయమును ఖజీవనమునకు దగిన సౌకర్యములను గల్పించుచున్నారు. ఈచెన్నపురిలో ముదరాను కాన్వోపేషను వారు తిరువలికే. షి. పరశువాకము, చాకలిపేట ఈశ్వరులుయందు శకుమరణసంఘములను స్థాపించియున్నారు. గర్భిణీస్త్రీలుండు నిండ్లకుఃబోయి వారిస్థితిగతులను గమనించు వారి యభివృద్ధినిగూర్చియు చేయవలసిన పనులను గూర్చియు బోధించుచు వారికిదగిన సహాయము నొసంగుటకును శకువును జాగ్రత్తతో జూచుకొనుటకును శకుపోషణ విషయమును సాధారణమైన చిన్నరోగములు సంభవించినపుడు శకువునుగూర్చియు దల్లులకు దెలియఁ జేయుటకురు వైద్యురాండ్రును గొండలను నియమించియున్నారు. వీరు చేయు పనులను బరీక్షించుటకును ప్రశంసపయుమున గర్భిణీస్త్రీలకు సహాయముచేయుటకు ఒకగొప్పవైద్యురాలినిగూడ నియమించి యున్నారు. వీరిసహాయమును బొందునట్లుములయందు పిల్లలయొ

క్కయుదల్గులయొక్కయు యకాలమరణసంఖ్య చాల మట్టుకు దగినది. ఇంతగొప్పమద్రాసు పట్టణమునకుమాడు శకుమరణసంఘములు ఒకగొప్పచెరువులోని యలల వలెనుండును. అట్టిసర్పములు 30 యుండినను చాలవనియే. నాతాత్మకము. కాని యింతగొప్పమొత్తమును కాన్వోపేషన్ ఖర్చుపెట్టజాలదు. ఇదియునుగాక ఈసంఘములు పొదువైనధనముచే నడపఁబడుటచే, మనకొఱకుపయోగించుకొనుట మనసంఘమునకు సమంజసమైనపనికాదు కాబట్టి మనవైశ్యసంఘముయొక్క యపారమైన యాదాద్యములో నొక శకుమరణసంఘమును ప్రత్యేకముగ స్థాపించెడు ఆవశ్యకతనుగూర్చి యోచింపవలయునని మనయందొక్కొక్కరిని మిక్కిలి వినయముతో బ్రార్థించుచున్నాను. దీనినిప్రారంభించుటకును ప్రారంభించిన తరువాత ప్రతిమానమునకును గావలసిన ఖర్చులను దెలుపు నొకపట్టికను క్రిందజూపినాను. చుట్టుముట్టువైశ్యులు విశేషముగ నివసించుచుండు వీధికినడుమ ఈసంఘమును స్థాపించి దానియొక్క యుపయోగమును వారికిఁజెలియఁబఱచియెడల వారు దానినిమెచ్చుకొని తగినంతయంతయోగమును వారు పొందఁగలరని నాకు దృఢమైనవమ్మకము గలదు. కాబట్టి తమరు ధర్మఖర్చులలో శేషించిన యెంతభాగమును ఈకార్యమున కియ్యగలరో తెలుపవేమోచున్నాను. ఇది స్థిరముగానుండుటకు ధర్మసంఘములేగాక ధనవంతులను బలురుబడి గురవారలు నగు వైశ్యులుగూడ నీ మహోపకారకార్యమునకు తగిన ధనసహాయమొసంగుట వారి కర్తవ్యమైయున్నదని కూడ మనవిచేసికొనుచున్నాను. పప్పుశెట్టి రాఘవశెట్టిగారి దానధన ధర్మకర్తలు మానమునకు 100 రూపముల నిచ్చుటకును మ|| శ్రీ|| తాతా నాగయ్యశ్రేష్ఠిగారు మానమునకు 50 రూపముల నిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసియున్నారు.

మ|| శ్రీ|| కి. వి. రాఘవశ్రేష్ఠిగారు ధారాళముగ విరాళమొసఁగెదమని తమయభిప్రాయమును తెలియపఱచినారు. ఇంకను ఈ మహోపకార్యసంఘమునకు గొప్పధనవంతులయొక్క వాగ్దానములు కావలసియున్నవి. గనుక నీ కార్యమును జయప్రథముచేయుటకుఁ దోడ్పడఁగలందులకై మీలో నొక్కొక్కరిని మిక్కిలి పినయముతో వేడుకొనుచున్నాను- తగినంత సహాయము వివలననుండికలిగినచో ఈసంఘముయొక్క కార్యక్రమమునుగూర్చి తమకు మనవిచేసికొనియెదను. ఈ విషయమై మఱియొమైనను దెలిసికొనవలసియుండినయెడల స్వయముగా మిమ్ములనుగలిసికొని నాకుఁదెలిసినదంతయుఁదమకుమనవిచేసికొనుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. ఇంచుమించుగా మానమునకు గావలసిన ఖర్చుల పట్టికను దమకుఁ దెలియుటకై క్రింద జూపినాను.

ఒక చిన్న శకుమరణసంఘమునకు మానమునకు గావలసిన రమామి మొత్తము.

Table with 2 columns: Item, Amount. Rows include 2 వైద్యురాండ్రు 80 నుండి 110 వఱకు, 2 వాచులు 50 రూపముల వఱకు, మందులు, ఇంటి యద్దె అనగా బాడుగ.

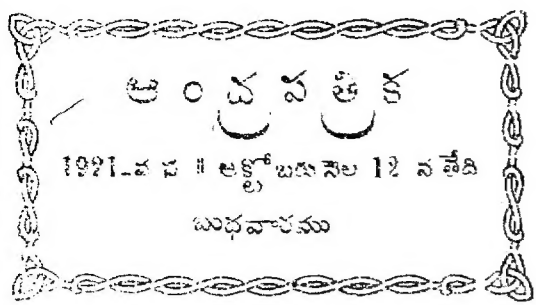
మొత్తము 500 సామి మెంకటాచలం శెట్టి

సిద్ధా 7:—ఇ. వి. హెచ్. పొండక వి. సి. ఎన్. గారు ననంబరు మాసమునుండి కలకత్తా వైశ్య జడ్జిగ నియమింపబడిరి. జడ్జిన్ గ్రీవున్ గారు రాజధానిలో కార్యనిర్వాహక వ్యాయకాఖలను విడదాచుటకు గురించి విచారించుట కేర్పరుపబడిన కమిటీలో పనిజేయుటకు నియమింపబడిరి.

కలకత్తా 11:—పున్నీపుల్ బాన్సుక్ గారు ఈయదయ మున హకారాస్టేషనులో దిగిరి. వారికి టెంపరెన్సు షెడరేషను ప్రతినిధులు స్వాగతమొసగిరి. స్వాగతోపన్యాసమున ప్రత్యుత్తర మొసగిన తరువాత వారు గ్రేటు ఈస్టర్న్ హోటలునకు జనిరి. వారచ్చట బసచేయుదురు. గోటరీ క్లబ్బువారు వీరిని విందున కాహ్వానించిరి. ఆనందర్కమున “అమెరికాయం దెందులన మద్య పానము నశించినది” అను విషయమున సవస్థసించిరి. సాయంతనమున టెంపరెన్సు షెడరేషనువారును డబ్ల్యు. సి. టి. యు వారును బాన్సుగారిని సత్కరించిరి. బాన్సుగారు ఈపట్టణమున నాల్గుదినములవరకు నుండురు.

స్కాట్సు పుల్లియరుకు చెందిన 75 వ వైద్యకర్తలు పటాలములోని 150 స్కాట్లరులు కిగురు ఆక్సీసరులను, కలకత్తా నుండి ఈ దినమున నెబల్వరముమీదుగ మూలాలికిజనిరి. అచ్చటి నుండివారు ఇంగ్లాండున కేగుదురు.

సిద్ధా 11:—వై. నారాయణానికి గతదినమున 61 వ సంవత్సరము జన్మదినోత్సవము జరిగెను.

హిందూదేశ ప్రాముఖ్యము

హిందూదేశము అన్యదేశముల దృష్టిని రాను రాను విశేషముగ నాకర్షించుచున్నది. ఈమాసపు మాడరన్ రిప్రూబ్లికలో విషయ కుమార సర్కారుగారు యావన భారతదేశపు విదేశవిధానమునుగూర్చి వ్యాసము నొకదానిని వ్యాసమునగలమునుండి వ్రాయుచు, భారత వర్షము విదేశములదృష్టిలో నెట్టిప్రాముఖ్యము బడయుచున్నదో తెలిపిరి. భారతీయులవలకులు అన్యదేశములకు వెడలి, స్వదేశమున జరిగెడి వ్యవహారములను కనిపెట్టుచు, వానియందు శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. ప్రాస్తుదేశమున, హిందూదేశవర్తకులు ముఖ్యస్థానము నాక్రమించుచున్నారు. ప్రెంచిదేశమునందు ధర్మకార్యములకు వారు సహాయము చేసిరి. హిందూదేశ ప్రతిష్ఠావలకు కొన్నింటికి ధర్మము చేసిరి. తిలకు స్వరాజ్య నిధికి డబ్బుపంపిరి. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో భారతీయులు వివిధ శాఖలలో పేరొక్కబడసిరి. జపానులో నివసించిన హిందూదేశ వర్తకులు, స్వదేశాభిమానమును క్రియారూపమున గనుపరచిరి. ప్రపంచమున దంతటను, హిందూదేశము తనశక్తిని వ్యాపింపజేయుచున్నది. హిందూదేశీయులు, జపానులోనున్నను, ఫిజీదీవులలోనున్నను, దక్షిణాఫ్రికాలోనున్నను, అమెరికాలోనున్నను, తమ ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును గలుపుకొనుచున్నారు. ఆయాదేశములవారికి హిందూదేశ ప్రాముఖ్యము గోచరించుట కిదియొక కారణమగుచున్నది. హిందూదేశసమస్య యొకటి కలుతావుల సుదృఢించుచున్నది. పాశ్చాత్య నాగరికముతో హైందవనాగరికము డిగోనుచున్నది. పాశ్చాత్యదేశముల కేవిధమునను హిందూదేశము దీసిపోవదని, విదేశములలో నివసించే భారతీయులు గ్రహించుచున్నాడు. బుద్ధిశక్తిలతయందుగాని, నిర్మాణశక్తియందుగాని, భారతీయులు పాశ్చాత్య జాతులకు లొంగిపోదు. అంతఃకలహములు ఇతరదేశములలోను నెక్కుడుగ వ్యాపించియున్నవి. ఇతరలోపములు వానియందును మెండుగనున్నవి.

హిందూదేశ ప్రధానలోప మేదియనిన, తన శక్తిని తానుగ్రహింపకుండుటయే. భౌతికశక్తిబడి యుండుటచే, ఇతరదేశములతో బోల్చి చూచుకొని, తన హైన్యతనుమాత్రము హిందూదేశము కనుగొనుచుండెను. విదేశములకు వెడలి అక్కడి పరిస్థితులను గ్రహించినవారికి, హిందూదేశ శక్తి బాగుగ గోచరించుచున్నది. ఇతరదేశముల లోపములు వారికి దృగ్గోచరము లగుచున్నవి. కావున, హిందూదేశము తనసామర్థ్యమునుగ్రహించి పాటుబడుట యావశ్యకము. దేశము నావరించిన మోహము విడిపోవలయును. వ్యాపక ర్తయగు విషయ కుమారసర్కారుగారు చూచించినటుల "మీరు స్వతంత్రజాతి యనుకొనును. మీరు అటులనే యగుచును. మానవజాతి ఎదుట నగుకడును. వారు మెప్పులగు ర్తించెదరు. ప్రపంచజాతులు మిమ్ములగు ర్తించునటుల ప్రయత్నింపుడు. వారు మీతో కలసి కత్తురు హిందూదేశమునకు ఇప్పుడుముఖ్యము

గ గావలసినది భౌతిక పూర్తిగ దొంగుటయే." విదేశములలోనున్న భారతీయులు, పాశ్చాత్యప్రవృత్తి ఖండముల సమానతను వెల్లడిజేయుచున్నారు. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యమున, హిందూదేశ మితరదేశములతో బాటు సమాన సామర్థ్యమును వెల్లడిజేయుచున్నది నాగరికమున ముందడుగువైచించుట భావించెడి జాతులు, శక్తిసామర్థ్యములందు భారతీయులు తమ కేమాత్రము దీసిపోవరని కనుగొనుచున్నారు. వాణిజ్యపు పోటీలో, భారతీయులు నిలువజగలుగుటచేతనే తెల్లవారలు అసూయ గనుకలుచున్నారు. స్వతంత్రజాతులతో బాటు, భారతవర్షము తన సమానశక్తిని కనుబటచుచు, ప్రసిద్ధిపడయుచున్నది. విశ్వశక్తిలో హిందూదేశ శక్తి పరిస్థుటచుగనున్నది. జగదీశచంద్రుడు, డాక్టర్ రే, రివీంద్రుడు, సి. వి. రామన్, మొదలగు సుప్రసిద్ధపురుషులు నూతన సత్యములను ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేయగలుగుచున్నారు.

హిందూదేశము లేనిది, ప్రపంచమున కెంతయో లోటు వాటిల్లు నను సంగతిని, పాశ్చాత్య లిపుడు గ్రహించుచున్నారు. జాలూలు, హాలెటాటులు, సిగ్రోలు, మొదలగువారివలె హిందువులను సయితము నాగరికజాతులలో పరిగణింప నవసరము లేదను వాదమును వారు విస్మరించిరి. ఇతరశాఖలలోనేగాక, పాశ్చాత్య లాభితేన గాజక్తి ముఖ్యబోగూడ, భారతీయులు తమ సమర్థతను జూపుచున్నారు. విదేశమునకుబోయినవా, విదేశములలోకెల్ల భారతీయుల పలుకుబడియే విస్తారముగ గనుపించుచున్నదనియు, యావన భారతీయులు తమ ఉన్నతాదర్శముల మూలమునను, స్వార్థత్యాగ స్వభావముచేతను అన్యదేశములలో నాగరికమును బలపరుచుచు మార్గదర్శకులగుచున్నారనియు, సర్కారుగారు వ్రాయుచున్నారు. భారతీయుల సాధనయు, నిష్కాను కర్తాచరణయు మహత్తరములయినవని, ఇతరదేశములవారు గ్రహించుచున్నారు. అంతర్జాతీయ రాజకీయ వ్యవహారములలో హిందూదేశపు ఆధ్యాత్మికశక్తి ప్రవహించుచున్నది. ప్రపంచవిజ్ఞానమునకు భారతదేశము ముఖ్యభారముగనున్నది. హిందూదేశముంచుచే, జపాను, జర్మనీ, రుస్సీ, ఇటలీ, ఫ్రాన్సు, అమెరికా మొదలగు దేశములలో ప్రేమింపబడుచున్నది. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణమున హిందూదేశ సహాయ మత్యవసరము. హిందూదేశ స్వరాజ్యోద్యమముగూర్చి విదేశములవారికి ఎరుకపడుచున్నది. తిలకు స్వరాజ్యోద్యమిగూర్చిన జర్నలు, యూరపు, అమెరికా, ఖండములవారి దృష్టి నాకర్షించినటుల, సర్కారుగారు వ్రాయుచున్నారు. భారతీయుల నిర్మాణశక్తియు, ఆర్థిక ప్రాబల్యమును, ఇందుమూలమున వెల్లడియైనవి. గాంధీ మహాత్ముని నామము ప్రపంచమునం దంతటను ప్రసిద్ధిపడసినది. హిందూదేశ ప్రాముఖ్యమునకు కారణమేమి? హిందూదేశము తన అంతరంగశక్తిని గ్రహించుటయే ముఖ్యకారణ మని గ్రహింపవచ్చును.

స్వీయశక్తినివదలి, ఇతరులపై నాధారపడి యుండునంతవరకు, హిందూదేశము హీనస్థితి యందుండెను. తనశక్తిపై నాధారపడి యుండుటకు నేర్చినవాటినుండియు, హిందూదేశ శారవ మిను మడించుచున్నది. స్వరాజ్యసిద్ధియు చేరువునకు వచ్చుచున్నది. సర్కారుగారు, స్వరాజ్యసమస్యతోబాటు, వేరొకవిషయము గూర్చిగూడ యోచించుచున్నారు. స్వతంత్రదేశముల ప్రతినిధులవలె, హిందూదేశప్రతినిధులు గూడ వివిధదేశములలో నుండుట యావశ్యకమని, వారు నిరూపించుచున్నారు. ఈప్రతినిధుల వ్యయమును హిందూ

దేశము భరింపవలయునని గోరుచున్నారు. సర్కారుగారు కోరెడియాదంబరమునుగూర్చి యోచించుటకు ఇప్పుడు అవసరములేదు. దేశమునకు ముందుగ స్వరాజ్యము సిద్ధించుట యావశ్యకము. స్వరాజ్యము లేకున్నను, నానారాష్ట్ర సంఘమునందును, సామ్రాజ్య సమావేశమునందును హిందూదేశమునకు సభ్యత్వము దొరకినది. కాని, ప్రపంచ వ్యవహారములనుగాని సామ్రాజ్య వ్యవహారములనుగాని, ప్రేరేపించుటకు, హిందూదేశమునకు చేకూరినయధికార మత్యల్పము. నానారాష్ట్రసంఘమున కయ్యెడి వ్యయములను మాత్రము హిందూదేశము విశేషముగ మోయవలసి వచ్చుచున్నది. వ్యయములో కనడా కిరీ పాల్లును, ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణాఫ్రికా, హాలెండుదేశములు, 15 పాల్లును, న్యూజిలెండు, పర్షియా, గ్రీసు, పోర్చుగల్, సయాము దేశములు 10 పాల్లును భరించవలసియుండ, ఇటలీ, చీనా, జపాను దేశములతోబాటు హిందూదేశము 65 పాల్లును భరించవలసియున్నది అధివివేక రాజ్యములకున్న స్వాతంత్ర్యము లేకున్నను, అధివివేక రాజ్యములకున్న సత్యధికమగు బరువులు హిందూదేశముపై బడుచున్నవి. స్వరాజ్యము లభింప నంతవరకు, వైవైమెసుగులతో నిమిత్తములేదు. సర్కారుగారు చెలిపినటుల, భారతీయులు స్వదేశ విదేశములందు తమ సామర్థ్యమును వెల్లడించుచున్నారు. నిద్రాణమియున్న శక్తులు మేల్కొనుచున్నవి. అత్యుచిత ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించుచున్నవి. భారతవర్షమునకు త్వరలో స్వరాజ్యము చేకూరిన సిమ్ములు, దేశగౌరవమున కవసరమగు ప్రతిష్ఠావనలు దానివెంట జుట్టించక మానవు వానికొంకు ఇచ్చుటనుండియు ప్రయత్నముజేయ వవసరముండదు. స్వరాజ్యసంపాదనము కొరకు, భారతీయు లిప్పుడు చేసెడి ప్రయత్నములు పలుతెన్నుల బోకుండ మాత్రము జూడవలయును. హిందూదేశపరిపూర్ణజీవితమును సొక్కుచిత వరుగుకుండ, స్వరాజ్య ప్రయత్నములను కొనసాగించుటయు అవసరమో, పరిపూర్ణజీవితముకొరకు స్వరాజ్య ప్రయత్నములను విఫలపరుపని కార్యక్రమము నవలంబించుట అటులనే యవసరమగుచున్నది. రివీంద్రనాథ టాగూరుగారు, మాడరన్ రిప్రూబ్లిక్ వ్రాసిన వ్యాసముజూచిన, పరిపూర్ణజీవితము నాశించుటలో స్వరాజ్యప్రయత్నముల యవసరమును వారు తిన్నగ గ్రహింపలేదని, కనుగొనవచ్చును. స్వరాజ్యమునకు పూర్వమునకన్న, పిమ్ములనే పునర్నిర్మాణము త్వరితముగ కొనసాగుననుట తవ్యము హిందూదేశము తనధర్మమును నెరవేర్చనలెననిన, స్వరాజ్యమును ముందుగ బొందుట యవసరమని తేటపడుచున్నది. స్వరాజ్యసంతరము, హిందూదేశప్రాముఖ్య మిప్పుటి కన్నను యధికము గాగలదు. ప్రపంచోద్ధరణకు, రివీంద్రుడు మొదలగు ప్రఖ్యాతిపురుషుల శక్తి ఇంకను విశేషముగ తోడ్పడాలదు. ఇందుచే ప్రస్తుతావసర కర్తవ్యమును దేశప్రముఖు లందరును కలసి నిర్వహించుట భావ్యమని, కఠింలామలక మగుచున్నది.

మద్రాసు శాసనసభ

నేటిదినము మద్రాసు శాసనసభ గూడినది. మద్రాసు గడవిడలగూర్చి విచారించుటకు సాయంకాలము నాలుగుగంటలవరకు శాసన సభ నాపుడలచేయవలయునని ఓ. తనికాదలం శెట్టిగారు గోరగ, సభ్యులపు డివిషయమును చచ్చుచుట కంగీకరించిరి. మద్రాసులో మిల్లుసంబంధము గడవిడలు రానురాను పెచ్చుపెరిగి, పురశాంతికిని,

ప్రజల సౌఖ్యమునకును భంగము కలిగించుచున్నవి. మిల్లు ప్రాంతములనుండి ప్రజలు భయభ్రాంతులై యున్నారు. చెన్నపురివంటి ముఖ్యకట్టలములో శాంతి కింతగ భంగము కలుగుట శోచనీయము. మిల్లుకూలీల తగాదాను కరిగించి, వారిని మిల్లులలోనికి చేర్చుకొనిన, గడవిదలు త్వరలో తగ్గిపోవకమానవు. తేబరుశాఖవా రింతవరకు పలిపినపని, మిగుల నవంతృప్తికరముగ నున్నది. మిల్లు యజమానులకును, కూలీలకును వీరు సమాధానము గుడుర్చు జాలక బోయిరి. ఆదిద్రావిడులకును, మిగిలిన జాతుల వారిని అనవసరముగ బెరుగుచున్న కలతలను నివారించజాలక బోయిరి. పురప్రముఖులీ విషయమై విశేష శ్రద్ధను వహించియుండలేదు. నేటిదినము సాయంకాల మీడియమై చర్చ ఎటులజరుగునో, ఐర్యవసాన మేమగునో చూడవలయును. ఈ మారడిగిన ప్రశ్నలసంఖ్య విస్తారముగ నున్నది. అందుల కొనగిన జవాబులు మా మూలకద్దతినే అనుసరించుచున్నవి. మద్రాసు ఆఫీసులలో నియమించబడిన ఆఫ్ఫీడ్యోగుల సంఖ్యను దెలుపవలయునని మున్సి మహమ్మదు అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబుగారు గోరగ, ప్రభుత్వము వారి కాసమాచారము తెలియదనియు, అందు విషయమై కనుగొన బ్రయత్నించుట వృధాశ్రమ యగుననియు, కాలయాచన యగుననియు, ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి.

గుంటూరులో వైద్యపాఠశాలను స్థాపించుట 1922 సంవత్సరపు జనవరి నుండి జూలై నెలకు మారిగదని దెలిపిరి. నిరాకరణోద్యమముకొరకు గుంటూరు కృష్ణామండలములలో అయిదుగురు ఆఫ్ఫీసర్ల మేజిస్ట్రేటులు తమపదవులకు రాజీనామా సచ్చిరి దెలిపిరి. ఇదివరకు చేసిన వార్తల బట్టి రాజీనామా నిర్వహణ సంఖ్య ఇంతకన్న నధికముగ నుండునని లోచిను. ఉత్తరప్రదేశ్ లలోను, తూర్పుతీరపుజిల్లాలలోను, నిరాకరణోద్యమము మద్యపానము నంతవరకు దగ్గించెనని యదుగగ, ఆవిషయమై తమకు సమాచారము దెలియదని ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి. కాని, ప్రస్తుత సంవత్సరమున మత్తుపదార్థముల రాబడిలో తగ్గుదలగలదనియు, నిరాకరణోద్యమము ఈతగ్గుదలకు కారణమై యుండవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. నిరాకరణోద్యమము మత్తుపదార్థముల రాబడిని తగ్గించినదనిన మద్యపాన నిషేధమున కెంతయు లోడ్డుదెసని తలంపవచ్చును. నిరాకరణోద్యమము, జాతీయ పారిశుద్ధ్యమునకు లోడ్డుచున్నదని తెలుపుటకు నేరునిదర్శన మేమి గావలయును? మరియు ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పుచు, దక్షిణకనరా జిల్లాలో కొన్ని తాలూకాలలో కల్లుయిసారాలకు పాటబాదు వారు లేకబోయిరిని, ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. 1920-21 సంవత్సరమునందు కల్లుదుకాణముల వేలము ద్వారా 150,42,463 రూపాయలు వచ్చియుండగ, 1921-22 సంవత్సరమునకు 82,30,509 రూపాయలు మాత్రమే వచ్చెనని ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. మండలముల వారిక జూచిన ఆంధ్రమండలములందు క్రయపు మొత్తము నందు చాల తగ్గుదల గనుపించుచున్నది. విశాఖ పట్టణపు జిల్లాలో విక్రయపుధనము 104,902 రూపాయలు 1920-21 సంవత్సరమునకు వచ్చియుండగ, 35,250 రూపాయలు మాత్రమే 1921-22 సంవత్సరమున వచ్చియుండెను. గోదావరిజిల్లాలో గతవత్సరమున 186,810 రూపాయలు వచ్చియుండగ 51,501 రూపాయలు ఈ సంవత్సరమున వచ్చెను. కృష్ణాజిల్లాలో 4,06,839 రూపాయలు

నిరుదు వచ్చియుండగ 90,789 రూపాయలీ సం॥ మున వచ్చెను. గుంటూరుజిల్లాలోనిరుదు 154,467 రూపాయలు వచ్చియుండగ 23,193 రూపాయలీవత్సరమున వచ్చియుండెను. నెల్లూరులో 167,667 రూపాయలు నిరుదు వచ్చియుండగ, ఈ వత్సరము 228 రూపాయలు మాత్రమే వచ్చెను. నెల్లూరుమండలము జూపిన యభివృద్ధి ఎంతయు ప్రశంసార్హము. అనంతపురమునందు నిరుదీవత్సరపు మొత్తము 10,69,260 రూపాయలు. ఈ వత్సరపు మొత్తము 398,772 రూపాయలు. కడపలో నిరుదీవ మొత్తము 232080 లు. ఈవత్సరపు మొత్తము 1,10,001 రూపాయలు. బళ్లారిలో నిరుదీవ మొత్తము 785,034 రూపాయలు. ఈవత్సరము 466,956 రూపాయలు. కర్నూలులో నిరుదీవత్సరము 704,406 రూపాయలు. ఈవత్సరము 395,550 రూపాయలు. చిత్తూరులో నిరుదీవత్సరమున 395,568 రూపాయలుండగ, ఈవత్సరమున 275,220 రూపాయలుండెను. మద్రాసునగరమున సగమునకు సగము తగ్గిపోయెను. దక్షిణమండలములలోగూడ చాలవరకు తగ్గుదల గనుపించుచున్నది. కొండ వెంకటకృష్ణయ్య ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, మాడ భూమి సరసింహచార్యులగార్ల అరెస్టులకూర్చి ప్రశ్నలనుగ బడెను. వెంకటకృష్ణయ్య పంతులగారి 'రైస్టు శాంతి క్రమముల సంరక్షణార్థము కావించబడెనని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచు, కలెక్టరు పీల్డుగారి రిపోర్టుకు ప్రకటించుటకు తాము బూనుకొనమని దెలిపిరి. ఇందునుగూర్చి వ్యాఖ్యాన మనవసరము. మిగిలిన యిరువుర అరెస్టులకు కలెక్టరుగారు సూచించిన కారణములు విశ్వాసమును కలిగించనేరవు. అహింసను బోధించిన వీరియుపన్యాసములు శాంతికి భంగము కలిగించు వనుట విచిత్రముగ దోషకమానద.

సవరణ

యంగుయిండియా కృత్రిక గాంధీమహాత్ముడు హిందూమతముగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసపు యనువాదమును సన్నటిదినము ప్రకటించుటలో, లేఖక ప్రమాదబోషములు దొరలినవి "నేడములు ఉపసమత్తుడు, పురాణములు, మున్నగు హిందూమత గ్రంథములందును, అవతారములందును, పురస్కృలందును, నాకు విశ్వాసము లేదు" అను వాక్యములో విశ్వాసముకలదు అని యుండవలెను. "జైదిక్ స్వభావముగల స్వచ్ఛుగు వర్ణాశ్రమ ధర్మమునందే విశ్వాసముగలదు గాని, ప్రస్తుత వ్యావహారికాచారములందు మాత్రము విశ్వాసముగలదు" అనువాక్యములో విశ్వాసము లేదు అని యుండవలెను. ఈ సవరణలు లేనిచో, గాంధీ మహాత్ముని భావములగూర్చి వికరీతాభిప్రాయములు గలుగుదు గాన, వీరిని చదువరులు గమనింప ప్రార్థితులు.

రేవల్లె మ్యునిసిపలు సంఘము

రేవల్లె మ్యునిసిపలుసంఘముకు రద్దుకేసి దానిని తిరిగి యూనియనుగ ప్రభుత్వమువారు మార్పి దలచినటుల, పల్లిపిటిబోర్డువారు నేటిదినము ప్రచురించిరి. రద్దు జరుగకముందు, మ్యునిసిపలు కౌన్సిలు కింతవరకు రావలసిన వస్తువులను వైరుమెనుగారు వసూలుకేయవలయునని, ప్రకటనయందు గలదు.

స్థానిక వార్తలు

గుంటూరు ధరలు ౧౦-౧౦-౨౨
ప్రత్తి, పుట్టి ౧-౩
నాటుమాడి అనగా రాటముమీద తయారైనది ౨౧౦-౦-౦
యంల్రములమీద " " నూడి ౨౨౫-౦-౦

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:— అక్టోబరు 8 వ తేదీతో సంత మయ్యేవారములో నేయింటికి 83.3 మంది చనిపోయిరి. గతవారములో, 86.9 మంది చనిపోయిరి. తొమ్మిది మందికి సాస్టికముపోయగా నల్లరు చనిపోయిరి. ఇతర జ్వరములవలన 40 మంది చనిపోయిరి. గతవత్సర మిదేవారములో 84.7 మంది చనిపోయిరి.

శ్రీ ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధిసమాజము:— ఈ సమాజ యాజమాన్యమున శేషు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి హాలులో వంగురు సుబ్బారావుగారు 'శతకవాఙ్మయము'ను గూర్చి యుపన్యాసించెదరు. ఆనరలుల్ కే. వి. రెడ్డినాయుడుగూ రధ్యక్షత వహించెదరు.

మద్రాసు రయత్వార్థి భాస్వాముల సంఘము:— ఈసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకుల సమావేశము 15 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు హంటురోడ్డు మహాజనశ్రీ హాలులో జరుగును.

భారత ఆర్థికసంఘము:— ఈ సంఘముయొక్క సభ 14 వ తేదీ శుక్రవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు యెల్లెనేడు వై. యం. సి. యే హాలులో జరుగును. అప్పడు ఇ. వి. సుందరరెడ్డి యం. యే. బి.యల్ గారు 'భూస్థితి నిర్ణయ పద్ధతుల' నుగూర్చి యొక యుపన్యాసమును జదివెదరు. ఆనరలుల్, ఏ. పి. పాల్ గారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు.

సర్ శంకరకొనాయర్ గారు:— ఒక భారత విలేఖరు డి క్రింది విధముగ బొంబాయి క్రానికల్ పత్రిక కొక లేఖను వ్రాసెను. మహారాజ సావాయతుకాచీరావు హోల్కార్ గారు 1912 వ సం॥ ములో సింహాసనము నధిష్టించిన పిదప 'నేడ్డురు దివాను లైరి. వారిలో సర్ నారాయణరావు చందవార్కారుగా కొకరు. ఇప్పుడు సర్ సి.శంకరకొనాయరుగారు హోల్కార్ ప్రధానమంత్రిగనుండురని వార్తలు దెలియుచున్నవి. ఇప్పుడు దివానుగానున్న జి. మైసూరుగారు డెప్యూటీ దివానుగానుండురు. ఆ స్థానమునున్న రావుబహదూరు డి. వి. కీర్తినేగారు యింకూరు మైకోర్టు ఫిఫుజిస్టిగు నుండురు. శంకరకొనాయరుగారు చార్జి పుచ్చుకొనినతోడనే సర్ శివస్వామిఅయ్యరుగారు నెలకు 5 వేల రూప్యముల' నేతనమును గొనుచు అడ్వైజరుగా నుండుట అపినేయబడును.

స్వరాజ్యపత్రికా ప్రారంభము:—చెన్నపురిలో స్వరాజ్య ముద్రాసంఘ మను పేర నొకకంపెనీ కొన్ని నెలల క్రిత మేర్పడినది. రిజిస్టరీ అయినది. ఆంధ్రులకు యాస్పితములను వివరించుటకు స్వరాజ్యపత్రిక అనుపేరు ఆంగ్లభాషలో నొక దినపత్రికను ప్రకటించుటకు డిక్రేషను లియ్యబడెను. ధరావతు లేదు. యంత్రసామగ్రిల వన్నిటిని కొంటిమి. బ్రాడ్వేలో 2/27 సంబరు గల మేడలో వాని నమర్పించితిమి. యంత్రమునకే 30 వేలైనది. రెండు గంటలలో 10 వేల కాపీలను ముద్రించ గలదు. పని వెంటనే ప్రారంభించుటకు సర్వము సిద్ధమైనది. వాటాలు విస్తారముగా అమ్మకము కాకపూర్వము చాల వెనుకనే యీపని యంతయు జరిగినది. పిల్లెన నవంబరు 1 వ తేదీని పత్రిక వెలువడవలెను. గంజాము విశాఖపట్టణము మండలములలో చాలమంది చాలావాటాలను కొనిరి. తక్కిన మండలములవారు గూడ విస్తారముగా వాటాల నీ నెలఖరులోగా కొనినచో 1 వ తేదీని పత్రిక వెలువడును. ఇట్టి ముఖ్యతరుణమున ఆంధ్రులకు ఒక ఆంగ్లదైనికపత్రిక ఎంత అవసరమో ఆంధ్రులెరింగియే యున్నా రని టంగుటూరి ప్రకాశంగారు తరివార్త నంపిరి.

నవరాత్రిపూజ:— బ్రహ్మక, దొడ్డ-వెంకటాచలయ్యగారు, పెద్దినాయునిపేట, కనుఅవ్వపిడి, 4 నెంబరుగల వారి స్వగృహమున శ్రీ కాకదా నవరాత్రిపూజ జరిపించి బ్రాహ్మణులను చాలాభక్తితోనున్న విశ్వాసముతోనున్న ఛాజించిరి. నిన్నటిరోజున విజయదశమినాడు తండ్రియార్ పేటలో యస్. సి. రత్నాకర్మండండు బాలరకు, బాలికలకు, పండు ఫలహారము లుదయం 8 గంటలకు నొసగిరి. సర్. ర్యాగరాయ శట్టిగారు ఆసమయమున విచ్చేసియుండిరి.

మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

(యంగు యిండియా)

క్షాత్రబాధితుల కష్టములు

నేను పశ్చిమాంధ్ర మండలములకు బోతిని. రాష్ట్రములను వెళ్ళినప్పుడు కాటకము రాకుండ నుండి ప్రజల కిబ్బంది కలిగి యుండదుకదా యని బాగా నిద్రగ్రస్తుడగు కనిపించెను. అదిగాక దీనివలన బాధితులకు చాల సహాయకారిగ నుండు ననియు తోచెను. అక్కడ కొన్ని చోట్ల క్షాత్రముగ నున్నది. ఒక స్త్రీ తన్ను తనకొంటిని పోషించుకొనేక నీటి మునిగి చనిపోయి రని ఒకరు చెప్పిరి. వేలకొలదియందికి ధన్యులవేయుట సాధ్యము కాదు. కేవలము ఇతరుల ఘోషమునాద జేయించుకొనుటకు మంచిది కాదు. అతనికి గౌరవముండదు. అక్కడ భాగ్యములేక కాదు. ప్రజలకు పనిలేదు. డబ్బు లేదు. గవర్న మెంటువారు రాష్ట్ర ప్రజలకు కొట్టుపని చెప్పెదరు. గవర్న మెంటువారు గోడ్డులను, పాడుచేసి కూలీలకు పనికల్పించి వానిని మరమ్మత్తు చేయించెద రని ఒక మిత్రుడు చెప్పియున్నాడు. ఇట్లుచేసి పనికల్పించెద రట వారు. ఇట్లు చేయుచున్నచో చేయక తలెత్తదుకాని, గోడ్డులను బాగుచేయుపనినే ప్రభుత్వమువారు చూపింతురు. స్త్రీకి ఆ జాతియో అయిదు కా ను లో కూలి ముట్టును. పురుషునికి పది కా ను ల కంటె నెక్కువ ముట్టుదు. గోజుకు ఎనిమిది గంటలవంతున రాష్ట్రములలో నూలుకడుకు ములస్త్రీలకు, గోజుకు మూడు అజాలవంతున కార్మికుల సంఘము వారివచ్చుచున్నారట. పంచమస్త్రీలకు చేసినది క్షాత్ర బాధితులందఱు చాలమంది స్త్రీలకును చెయ్యవచ్చును. పురుషులకు కూడ పని కల్పింపవచ్చును. ఈ జిల్లాలో పురుషులకు కూడ మూడు అజాలిచ్చినచు చాల ఉపకారముగ నుండు ను. కాని రాష్ట్రములను వెట్టుటవలన నెక్కువ లాభమున్నది. నుండు ప్రతిభానుండి గింజలు తీసి యేవలనకుక వలయును. తరువాత నూలుతో బట్టలు వేయవలయును. పప్పున మండల ములలో నేత వేయించుట చాల సులభము. బట్టలనేతవిషయమై కట్టుదిట్టములు చేయగలిగినచో చాలమందికి కాళ్ళతముగ జీవనోపాధి కలుగును. వారు ఇంట్లకుదల నక్కరలేదు. పత్రివోటను రాష్ట్రములు వెట్టించి నేతవేయించుచున్నారు. ప్రజలకు చాలద్రోవముగ నున్నది. జరుగుచున్న పనివలన చాల మందికి దీనిలాభములు నచ్చెను. పూర్వమువారు ఈమాటవిని నవ్వుచుండేవారు. పరిపూర్ణముగ కొనసాగించినచో ఎవరును ముట్టి యెత్తుకో నక్కరలేదు. ఎవరును తిండిలేక మాడ నక్కరలేదు. ఇప్పుడు కఠినమైన చాల మంది ఘోషమువలన బ్రతుకుచున్నారు. వారు పనిచేయగలిగి యుండియు నిట్టిగతి పట్టినది. పనిలేక కడుపు మాడుపుకో నలసి వచ్చుచున్నది.

ఒక తేమార్గము

అన్ని ప్రజలు కట్టిపెట్టి కార్మికులకిలాభకు ప్రచారకులు తగు జిల్లాలో మొదట రాష్ట్రమును వెట్టించి నేతవేయించు నేర్పాట్లులు చేయుట ముఖ్యము. దాక్షిణ్యమున్న స్త్రీ పురుషుల కెవరికి పనిలేకుండ నుండఁజూడదు. అందరికిని పనిదొరకునట్లు చేయవలయును. ఎవరికి పనిలేకపోయినను మనము కడుపుండి తిండితీసుటకు సిగ్గుపొందకలెను. భవంతలు పాత్రాపాత్రతను చూడకుండ, భగ్యము చెయ్యకూడదు. అన్నము వెట్టింపకూడదు. బాటికి గోరముండవలె నని ఇట్లువంటివి రాకుండ చేసికోవల యును. తగిన కట్టుదిట్టము చేయవలెను. నీరలకు ధన్యులవేయవలసినవారు రాష్ట్రములు వారికిచ్చి నూలు కడుటకును, నేతవేయటకును మార్గము చూపించి నేర్పించుట మంచిది.

పాపప్రకటన

దాక్షిణ్యము లేనప్పుడు ఏమనద్యమమైనను దివ్యముగ వ్యాపించును. దాని నణచుటకు చేయు ప్రయత్నములన్నియు, ప్రజాభిప్రాయమును అణచుటకు చేసినట్లే కాగలదు. ఇప్పటి నిగోధ సులులేయున్నది. నానునోభావము నెందుకు వ్యక్తిక ంపనకూడదు. 1. ఏమనముగనైనను ప్రభుత్వమును నేనించుట పాపము. అంగులలో యోగముగనుండుట మరీ మంచిదికాదు. 2. మద్యమును త్రాగుట పాపకరము. 3. విదేశవస్త్రమును ధరించుట పాపకరము.

(5) తిండిని గుడ్డవ వివరీత భలకు విక్రయించుట పా దిత్యము. గవర్న మెంటువారు ప్రతికూలముగ నుద్యమమును సాగించుచున్నారు. వారు నిమిల మిలిటరీ యుద్ధోగములకు జనులను తొమ్మికోవచ్చును. వారెన్నియో తంటాలుపడి ప్రజలు త్రాగు నట్లు విదేశవస్త్రములు కట్టుకొనేట్లు, ప్రోత్సాహపరుప వచ్చు ను. తిండిని గుడ్డవ వివరీతభలకు విక్రయించునట్లు చేయింప వచ్చును. ప్రజలు బుద్ధిపూర్వకముగనో అజ్ఞానముచేతనో తో ద్విగుంజతకాలము వారు సాలింపవచ్చును. ప్రజలు వ్యతిరేక ముగ నున్నప్పుడు ప్రభుత్వముసాగిరాదు. త్రాగుడు పోవలయు నని బట్టలభల వెంచగూడదని నేను చెప్పుచున్నట్లులే. నాయ భిప్రాయముసారముగ యోగ్యులగుమోటు అతనిగర్వకు పోయి ముఖముఖిని చెప్పుటకు నాకు విధానము క మున్నది. దేశములో నేమి జరుగుచున్నదో నైపునికి తెలియవ లసిందే. అతనికెందుకుచెప్పకుండ నుండవలెను. అతనికి సత్యము తెలిస్తే ఆతడు పనిచేయడని ప్రభుత్వమునకు భయమా? గవర్న మెంటువారు తమసంగతిని పూర్తిగనోల్లరుకు చెప్పవలెను. అప్పు డు వారు రాజభక్తిపరాయణులై యుండవలెను. కాని హిందూదేశ ములో ప్రతిదానికి కాపలావచ్చుది. కాంతివి, ప్రభుభక్తిని ప్ర జాభిప్రాయమును కత్తికట్టకూడదు. ఒకప్రజలకుమాత్రమే ఆయుధములేదు. కావున మనకర్తవ్యము స్పష్టమే. మనల నురతీ సినినారే మనకు సత్యమని తోచినయభిప్రాయమును వెల్లడించుకొనే హక్కుండవలె. దాక్షిణ్యమును మనముపగోతుముగ గాని ప్రశ్నోత్తముగగాని పుట్టింపకుండనందవలెను. ఇది యే దాక్షిణ్య రాహిత్యమైనది కాక రణయుద్ధము. కడమాపు చూడవలసినదేగాని మధ్య వదిలిపెట్టి యూ రుకోకూడదు. ప్రజలకు ఒకమాట. నైపులను ప్రభుభక్తినుండి వచ్చించు చుంటేమని నేడు పట్టుకొని దండించుచున్నారు. రేపు విదేశగుడ్డలను కట్టుకొనెదని చెప్పినవారిని పట్టుకొని దండించురు. అంతేకాని వేరులేదు. కల్లికోటలో యువకులు ధరించిన ముడుక కోటులను లోపీలను తగుల దెట్టు పెండుకు? ముడకగుడ్డమీద భవజమెత్తుట కాకపోవే, విభావపట్టపు నైద్య విద్యార్థులమీద దండెత్తు లేమిటి.

సూక్ష్మపరీక్ష.

మనకు స్వరాజ్యము రావలెనన్నచో ఈ పరీక్షలో విజ యము గాంఢవలయును. ఈప్రభుత్వము, ప్రజాసామాన్యమునకు విరుద్ధముగ నుండు ప్రత్యేక స్వాభిమానముల గల్గియున్నచో నెంతటి విపత్తు వచ్చినను స్వనిషయమును దెల్పితిరవలయును. అం దులకై మన మౌగవహపడగూడదు. ప్రజాభిప్రాయము నిరాటంక ముగ నభివృద్ధి జెందకుండ వారు ప్రయత్నముల జేయుట మనకు కొల్లపనిషయము కాదు. ప్రభుత్వమునం దీవిశేషములు మనకు దెలియును. అట్లు దెలియుటచేతనే తత్పరిపాలనావిధానమును నాశము గావించవలె నని మనము ప్రయత్నించుచున్నాము. ఈవిధానమువలన భారత దేశమును కొల్లగొట్టు కొని పోవుట నిశ్చయము. దానితో దేశము దుర్బలమై విదేశీయుల యధీనములోనే సర్వకాలము ఉండవలసినవచ్చును. అనగా స్వృహములోనే కారాగారము లోకవలె నుండుటయగును. ఇట్టిపరిస్థితుల తెచ్చిపెట్టగల్గు పరిపాల నావిధానము బహుమతులొసంగును; కీడుల విధించును. బహు మతులు బిరుదములు దానముల రూపముగను, కీడు, పరిపాలనా విధానమును అంతము నొందింపగాని సమరణజేయుటకు గాని సమకట్టిన వారలకు నొసంగబడును. కాన ప్రభు త్వమువారు స్వాతిశయాభిమానములకు భంగము కలుగ జేయునట్టి ప్రచారముల నన్నింటి నణచివేయ సర్వప్రయత్న ముల జేయుట విధియై యున్నది. చిట్టచివర వరకును ప్రభుత్వమువారు ఈవలనుండి చెయి గలుగ జేసికొనక కరుణామయులై యున్నారని మనము మోసపో నక్కరలేదు. ప్రపంచములో నీప్రభుత్వములటి కేశక్తివంతమైన ట్టియ, సాధనసంపత్తి గల్గినట్టియు సంఘమింకొకటి లేదని మన ము ఒప్పుకొనితిరవలయును. అది కాలమును వేచియుండును. విరోధులను వారి యాటల నాడనిచ్చును. వారు తీవ్రముగ

నవ్వునకి వెంటనే అణచివేయును. ఈ ప్రభుత్వము చేతులలో జిక్కుకుండుటలోనే మన తెలివితేట లున్నవి. కారాగారశిక్షలలో మన ముద్రేకులమై దాక్షిణ్యమునకు గడంగ గూడదు. మనము ప్రాణములనైన నర్పింపవలయును. నేను ఆలీ సోదరులను, సోదరులనలె ప్రేమించెదను. కాని ప్రభుత్వ న్యా యాధికారులు వారలకు ఉరిశిక్ష విధించినచో నేను వారిలో నాదించను. వారి కట్టిరుణము నుపాత్తమైనదని నాకు తెలి యును. అట్టి యదృష్టము నాకు రాలేదని నేను వగచెదను. వారలకై ఆజన్మాంతము కారాగారశిక్ష విధించినచో కీక్రు కాలములోనే స్వరాజ్యమును స్థాపించి వారలను విడుదలజేయ గల్గుదును.

ఇప్పుడు మనకుకావలసినది ప్రభుత్వమువారు చేయగల్గిన మరంతముల నెల్ల జేయనిచ్చుటయే. వారెంతటి నిర్బంధములు గావించిన మనదేశమున కంతమంచిది. మనముమాత్రము వీనివల న నేమాత్రమును జంకక, మనకార్యవిధానమును, మనము కోర డి స్వాతంత్ర్యము వచ్చితిరును నమృతముతో కొనసాగించు చుండవలయును. ఆకార్యవిధానము ప్రతియింటను, ప్రతిగ్రామ ములోను రాష్ట్రమును మగ్గమును నెలకొల్పుటయే.

ఒక సందర్భోచితవిషయము:

స్వదేశీ వ్యాపకమునకయి యమితముగ బాటుపడు చున్న మాలానా అజద్ సోపానీగారు, యాజ్ఞప్రదేశ్కుల కాంతివైద్యముల గూర్చి యొక విషయదక భను జెప్పిరి. ఈజ్ఞప్ర మసేదులో బాతీయ ప్రచారము జరుగియుండుండ జేయు టకై దానిని సిపాయీలు చుట్టబెట్టివేచిరి. ఒక యువకు డుపన్యసింపుచుండ సభ్యులు వినుచుండిరి. ఆయన చెప్పుచునే యుండెను. తుపాకీగుండు ప్రేల్చబడెను. సభ్యులు ఏమాత్ర మును కదలలేదు. మరియొక యువకు డాయుపన్యాసము నీయ దొడగెను. తుపాకీగుండు ప్రేల్చబడెను. ఇట్లు ఆయుపన్యాస ము పూర్తియగు సరికి యేడ్గురు కాల్పివేయబడిరి. ఈ మహా యజ్ఞము జరుగుచున్నంతసేపును సభ్యు లేమాత్రమును కదలకుం డిరి. ఈజ్ఞప్ర దేశ్కులకు ఆహింస యం దు విశ్వాసములేదు. కాని వారు మంచి సిపాయీలు. మనీ దంతయు బద్దలు కావలెనని గాని, లేకున్న అక్కడజేరినవారందరును వృథాగ తిరుగబడవలెననిగాని వారియుద్దేశము కాదు. తాము లొంగువారము కామనియు, తమభావోద్దేశమును, ఏ విధమున వంగడియలేదనియు మాత్రము తెలుపగోరిరి. కావుననే యేమియు జరుగనట్లుగ, ఆ యుపన్యాసము పూర్తి గావించ బడెను. ఆ సభ్యులకు మరణజీకములు చెండును అభిన్నము లాయెను. ఈకథయం దెంతయేని నీతి నేర్చుకోవలసినది గలదు. ఆహింసాధర్మానుష్ఠాతలమై యున్న మనము; ఆ యేడ్గురు యాజ్ఞస్థులయొక్కయు, ఆ సభ్యులయొక్కయు వైద్యము నవలంబించుటకై పాటుపడుచున్నాము. మన యాదర్శము నకై పోరాడుచు, హాసనకాంక్ష యేమాత్రమును లేకుండ ప్రాణా ర్పణకై సుసిద్ధులమయ్యెడి వైద్యమును సంపాదించవలయును. ఈ మిలిత మూడుమాసములలో విజయ మసంశయము.

కుప్రలోచన:

పీలనగా ప్రభుత్వము వారు తమవైద్యముల నన్నింటిని సిద్ధము చేయుచున్నారు. ఆసాములో బారిష్టరుగా నుట్టియు, భవంతలలో నొకడునగు పూకెను అనునతడు కాంతికి భంగము కలుగజేయ నని భరావతు కట్టుకై కోరబడెనని నా కిప్పుడే తెలియుచున్నది. నేను పర్యటనము గావించినపుడాయనను జూ చియుంటిని. ఆయన సిపాయీవలెనందును. మంచియటగాడు. ఆయనకు ఆహింసయందు గట్టిసమ్మతము గలదు. ఆహింసమూల మననే భారతీయులకు స్వరాజ్యమువచ్చునని యొకయూగముగ వచ్చుననియు, అదియు ఒకసంవత్సరములో రాగలదనియు ఆయన కు నమ్మకము. కాని పూకెను చాలద్రోవముగవనిచేయును. ఆ యనయు తోడిప్రచారకులును స్వదేశీ పునరుద్ధారణకై పాటు పడెదమనిన ఆసాము ప్రభుత్వమువారు తద్విరుద్ధముగ నున్నారు. ఆంధ్రదేశములోగూడ గంపలగూడెం జమీందారు కుమారరా బాగారు మద్యపానమేధోద్యమములో పనిజేసినందులకై యిట్టి సన్యాసమె జరిగెను. నేను ప్రయాణముజేయునపుడు ఈరెం దువిషయములను వార్తాపత్రకలలో జూచితిని. ఇట్లే యెందరో ప్రచారకులు వాగ్బంధం గావించబడుచున్నారు. ఇక నెంతమం దికో ఆటలు జరిగితిరును! మనము వెనుకనుండి ఆ పై యుకు నెట్లనవారు చేసియుండెడివని జేయగలిగిమేని ఇదియం

యను మనకు సువార్తయే. ఆ కైదుకుపోయినవారు అదృష్టవంతులు. ఏలనగా కష్టములనుభవించువారే కైదులోనుండుటకు లేగినవారు. దుష్కరిపాలనమున్నపుడు కారాగారమే న్యాయస్థానమనిచెప్పవచ్చును. ఆ దుష్కరిపాలనాధికారి తనకు విరుద్ధముగ నుండువారి నెల్లను బైదుకు పంపివేయుచుండును. ఈ నిష్పంధములవలన మన మవిచ్ఛిన్నప్రయత్నముల జేయ నేర్చుకొనవలయును. దారిజూపింపబడని మనకు నాయకులక్కరలేదు. ఇప్పుడు మనమేమిచేయవలెనో యెట్లుచేయవలెనో తెలిసికొను స్థితిలో నున్నాము. ఈ సమయమున నిష్పృహులమైయుండక నాయకులు నిర్బంధింపబడినను, నే నిదివరలో జెప్పిన యాజ్ఞనుసర్థ్యులవలె శాంతభైరవులతోజ్ఞాపచారము నిర్విఘ్నముగ సాగించుచు మనము స్వరాజ్యమున కర్హులమని వ్యక్తము గావింపవలయును.

* * *

కట్ట లెక్కరలేదు:

మేము మద్రాసులోను దక్షిణమండలములలోను ప్రయాణముజేయునపుడు ప్రజల వృథాప్రయాసపడుట గనుగొంటిమి. ప్రతిచోటను గుంపులుగుంపులుగ జనము, గంటలకొలిది వేచియుండి నన్ను చూచుటకుమాత్రము వచ్చియుండివారు. ఆ యజ్ఞపులు ధ్వనులు అనవసరములుగనున్నవి. ముందుతిర్నాల్లు జరిగిన తిరుచినాపల్లి, చెట్టి నాడు, తిరునల్వేలి మున్నగుపట్టణములలో మాత్రము అల్లరులే మియు లేకుండ కావలినంతవని జరిగిపోయెను. పశ్చిమాంధ్రమండలములలో వాలంటీరులు ఒక్కొక్కరు 7 అడుగుల కట్టలను ధరించియుంట జూచితిమి. వీరిని జనము కడ్డగముగ బట్టి అరిగట్టి అతిథులవై జనము పడకుండ జేయుటకని తెలిసినది. కట్ట లోకయాటంకముగ నుండి, అట్టెకదలి జనమధ్యమున సహాయకరముగ నుండెను. నాకే ఒకటిరెండుసారులు కంటికి తగులునట్లుయెను ఈవాలంటీరులు రక్షించుట యెట్లున్నను, పాడుగుకట్టలతో నెప్పటికప్పుడు ఆపాయము జేయునట్లు గన్నట్టెను. ఈకట్టలకంటె గట్టితాల్లు బాగుండునని వారలకు నేన జెప్పియుంటిని. చాలానా అజద్ సోబానీ నేను చెప్పవారి నంతయును జూచి, యిది అహింసాప్రభుత్వమునకు భిన్నముగ నుండునని తలంచి తాదేవులలో వాలంటీరులకు కట్టలుండ గూడదని బలవంతపెట్టెను. నేనాసంగతి వాలంటీరుల కందజకును దెల్పుచున్నాను. మనయధ్యయము శాంతిభావ మైనదగుటచే కట్టల వదలివేయుటయే మంచిది. మనము శాంతిసమయమునందలి సీపాయిల మగుటచే మనము దుష్టులలోగాని యితరవిషయములలో గాని మామూలుసీపాయిని ఏమాత్రమనుకరించినను జాలును.

* * *

శిక్ష తావసరము

చాలచోట్ల వాలంటీరులకుశిక్ష లేనటుల గానించుచున్నది. నేను వైజెప్పిన కొన్నిచోట్లతప్ప ఇతరప్రదేశములలో వారు సదుద్దేశములతో నున్నను ఆటంకముగ నుండిరి. వారు మోటార్లనుట్టును మూగుటయేగాక లోనికిగూడ నెక్కెదరు. ముందుండిచి దారిలేకుండచేసెదరు. వారికి ఆడుగుజేయుచు నడుచుటయే చేతగాదు. వారిద్వంద్వరసదువరు. వారలకు క్షురపుట చాలకష్టము. వారలకు సరిగ క్షునిచ్చి కొన్ని నిబంధనల ననుసరించియుండ నేర్పుట యవసరము.

* * *

కుర్చీలవసరము:

ఇప్పుడెచ్చటను బహిరంగసభలలో కుర్చీలు వేయుట లేదు. ఈ కుర్చీలన్నియు బట్టబయలులోనే జరుగును. సభ్యభాగమున ఒకవేదిక మాత్రము వైన ఆచ్చాదనముండియో లేకుండనే తయారుజేయుటయు. నేను నిల్పండి చెప్పలేకుండుటచే నానొకకుర్చీయు నాన్నేహితులకున్న వేయుటయు. ఈకుర్చీలు వేయుటతో సభయొక్క సాగసంతయు చెడిపోవుచున్నది. నేను మాట్లాడుటకు మామూలుపేజాబల్ల చదరపుది చాలును. ఇట్లు నిరాడంబరముగ నున్నచో మనభూర్యపు చిత్రకళలన్నియు నుద్ధరింపవచ్చును. నేను పర్యటనము గావించినపుడు, అంతటను బల్లమీద వేయుటకును అలంకారము జేయుటకును కద్దరుగూడయే యుపయోగించినందుల కెంతయు సంతోషము.

* * *

ధ్వంసనాశము

నే నిదివరలో 'విధ్వంసనాశము'ను గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసమును జదివి, శాంతినికేతనములోని ద్వితీయనాథ టాగూరు, బడాదాదా, నాకే క్రిందివిధముగ వ్రాసెను. ఈయనమృత న్యాయమును, నాకు గౌరవముగలవారు సయితము వ్యతిరేకాభిప్రాయముల గల్గియుండ, సమర్థించుచుండ అంతటి మహాత్ముడు, విద్యానిధి నాతో నేకభవించుట యెంతయు సంతోషదాయకముగ నున్నది. బడాదాదా యొక ఋషిత్వరుడు. ఆయన విజనప్రదేశములో నుండియు 25 వత్సరముల యువకునివలె జాతీయోద్యమము ననుసరించియు యుండును. ఎల్లప్పుడును తద్విజయమున కై భగవంతుని ప్రార్థించుచుండును. ఆయన వ్రాసిన లేఖ నీ క్రింద వివరించుచున్నాను:—

“ఒక వర్తకుడు గలడు. ఆయన హతాత్తుగా దిబాలా దీసి అమిత వీధివాడైపోయెను. అప్పుడే ఆయనభార్య వ్యాధిగ్రస్తయై, వాతనొప్పలతో మంచములోనుండి లేకలేని స్థితిలో నుండెను. పేటెంటు మందులను తెప్పించి, కొన్నిండుబ్బుతీసి కొని మందుల నమ్మవైద్యుడొకడనుండెను. ఈమెను జూచుటకై ఒక డాక్టరు స్నేహితుడు వచ్చెను. అప్పుడే ఆమెకూతురును అల్లగాలింటినుండి అమ్మకొలుల నున్నచో చూడవలయునని వచ్చెను. వస్తూ మందుకొనుట కైన నుండునని 10 రూపాయల నోటాకాటి తీసికొనివచ్చెను. ఆమె ఆనోటును డాక్టరుకిచ్చి మందులదుకాణం నుండి మందు తెచ్చి యాయవలసినదనిచెప్పి వెళ్లిపోయెను. అందు పనిచేయు నుగాని, దానితో ప్రస్తుతముగోగము నయమైనను, యానజీవమును కుంటిబ్రతుకుగ నుండునని డాక్టరు చెప్పెను. అయితే తాను ప్రక్కనున్న విద్యుచ్ఛక్తి నివారణ వైద్యుని నెరుగుదుననియు, ఆయన విద్యుచ్ఛక్తితో వాతనొప్పలను పోగొట్టుననియు, ఆయనకు గోజుకు 10 రూపాయ నీయవలెననియు ఆయన చెప్పెను. ఒకమానముగోజులలో గోగమును ఆర్యోన్మునకు భంగము గలుగకుండ నయము చేయగలడు.

కాని గోగ తత్వం నివారణమును గోరి ఆనోటు నిస్తే మందు తెప్పించుకొందు నని పదేపదే యడిగెను. డాక్టరుగారు బుద్ధి పూర్వకముగ నోటునిచ్చి యంతటి పాపమున కొడిగట్టుకొననని చెప్పెను. ఆ గోగి నోటు నిస్తే నేగాని వీలులేదని ప్రాధేయపడెను. అప్పుడాడాక్టరు జేబులోనుండి నిప్పుపెట్టిన దీసి నోటును తగులబెట్టివేసెను. ఆమె కేమియు భయము లేదనియు, విద్యుచ్ఛక్తినివారణ వైద్యుని తాను దబ్బుపెట్టి పిలిపించెదననియు, ఆదబ్బును ఆమెభర్త డబ్బువచ్చినపిదప నిచ్చివేయగలడనియుచెప్పెను. తత్క్షణ నివారణాకాయలులభగ్నుగావింపబడినపుడు ఆమె చేయునదేమియు లేక 'మీ యాప్తమువచ్చినట్లుచేయుడు' అనిచెప్పెను. అప్పుడు డాక్టరుగారు విద్యుచ్ఛక్తినివాచకుని నిల్పించెను. ఆయన ఒకమానము గోజులలో నయమగునని చెప్పెను. అప్పుడు ఉభయాలకు సమ్యక్మగునటుల డాక్టరుగారు వాదానము జేసినటుల మాట చెల్లించుకొనెను.”

ఆనోటును తగులపెట్టుట మంచిచింత; చెడ్డచింత? ఈ పనియిప్పుడు గాంధీ మహాత్ముడు చెప్ప వత్తదహానతుల్యముగనున్నది. వీధివారలకైన యీ విదేశవత్తముల పంచి పెట్టుటలేదని గాంధీ చెప్పుచున్నాడు. వారు సర్వదా నీచస్థితిలో నుండకుండ స్వహస్తాధిక్తియులగు వత్తముల ధరించినచో శాశ్వతసౌఖ్యము ననుభవంపవచ్చునని ఆయన వాదత్రముగావించెను.

ప్రకటన
బందరు డి॥ సి॥ కోస్టల్
 O. S. 76/1921 E. P. 215/21.
 వాడి:—యగ్రుకెట్టి శుభవృత్తి, సాక్షి బందరు నలందపాలెం.
 ప్రతివాది:—చిల్లరిగి నేకుమాధవరావు సాక్షి బందరు.
 ఈ నెంబరులో ప్రతివాదితాలూకు డిక్రీ వాక్ క్రిందను జప్తి కాబడిన వస్తువులు గ్రామములో భూమిన్నీ, బందరు చాకిరేవుపాలెం అనే బుట్టతల్లిపేటలోని దారి యెల్లులమున్ను వేలము నిమిత్తము దరఖాస్తుచేతుగా వేలము నోటిసు ప్రతివాదికి సర్దుకొనండున 15—10—1921 తేదికి వాయిదా వేసివారు. ప్రతివాదులు ఆక్షేపణ లున్నయెడల ఆ గోజున కోర్టు పలు 10 గంటలకు హాజరై కోర్టువారిలో మనవిచేసుకోవలసినది. (8188)
 ముద్రానూరు వీరభద్రయ్య,
 8-10-1921. వాది తిరుపు స్తీతరు.

అనహామోద్యమము

బొంబాయిలో మహాత్ముని యుపన్యాసము

యంత్రకాలల ప్రాంతమున జరిగిన గొప్పసభకు మహాత్ముడు వెళ్లెను. ఆ సభలో విదేహిబట్టలను హెచ్చుగా తగులబెట్టిరి. ఆలీసోదరులు మున్నగు నాయకులను పట్టుకొనిన సందర్భమున మన అభిప్రాయములను మనము స్పష్టముగా తెలుపుటవలయును. ప్రభుత్వమువై ప్రగలకు విశ్వాస మణుమాత్రమును లేదు గాన నట్టి ప్రభుత్వమున కెట్టి సహాయమును చేయవలదని మనము సిపాయిలకు బోధించుట మనది. తమ మతమునందు సమ్యక్ముగల సిపాయిలు మహాత్ముడియైనను హిందువులైనను తక్షణము తనదొకరిని మానివేయవలెను. తనవాదాధారములేక గాల్గన పగులగొట్టు కూలిపనిని చేయవలసిన దివ్యను గూడ ప్రభుత్వ సేవకంటె నదియే మేలుగాన నట్టికష్టకాలమునకు వైతము వెనుదీయక ఆతడు నాకరిని మానవలెను. భారతయోధుడు నేత నేనియు నాలు మట్టియు జీవింపవలెను. నెవ్వెబరు నెల రిని లేచినాటికి స్వరాజ్యము లభింపకుండుట కుత్తరవాదులు జేయుచే. వారు చాలపని చేసిరిగాని చేయవలసినదాని నంతను పూర్తిగా చేయలేదని మహాత్ముడు నడివేను.

నాసిక మ్యూనిసిపల్ సెషన్సుము

మద్యసానికరణము

జూలై నెలలో మ్యూనిసిపల్ సభ జరిగినది. 24 గురు సభ్యులు వచ్చిరి. కల్లు సారాదుకాణముల నన్నిటిని తీసివేయవలెను. మత్తుపదార్థములను ప్రభులుపయోగింపకుండ చేయుటకు 1000 రూపాయలను క్యయవసరపతనను తీర్మానమును 13 మంది ఆమోదించిరి. తీర్మానము నెగిరినది. అధ్యక్షుడు నియోజితుడే గాని అతడు కాననకభకు ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన వాడుగాన నతడాసమ్మతి నివ్వకనెను. ఓట్లు సరిగా జరుగలేదని కోరెననువారికి వ్రాసెను. దానికికను ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. అందువలన ఆసభయవాదసభ్యులు నిరోధకవిధానము నవలంబించిరి. మరల నేనభలోను ఏతీర్మానమును కొనసాగకుండ వారు చేయుచున్నారు. అందువలన మిగిలినదిసంఘము నేర్పరుచుటకు మితవాదులు నిశ్చయించిరి. మిమ్ముల అనహామోదాదులు మహాసభను గావించి మితవాది సభకు చెల్లిన వారికందరికిని సంఘము వారెట్టి సహాయమును చేయగూడదనిరి. అందువలనో మరియెలనో నేను మితవాదుల సభ నాహామోదించినవారిలో ఆగరు అసభతో సంబంధమును వదలుకొనిరి.

లక్నో బల్బలవర్తకులు.

ఇక విదేశీబట్టల నెంతమాత్రమును తెప్పించ కుండుటకు చాలమంది నియమమును పూనిరి.

మల్తా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునకు శిక్ష
 పండిత రాధాకృష్ణ భార్గవ గారికి ఒకసంవత్సరము విడితైదు వేసిరి. ఆయన జామీను యియ్యలేదు.

గాంధీకి బయి అనినందులకు శిక్ష

మల్తాలో వైకేసులో కోర్టుకు వెళ్లిన అనహామోదాదులు ముగ్గురు మహాత్ముగాంధీకినను అని అరచినందున వారికి చెరి 15 రూపాయలు జూర్మానా తేసిదో చెరి 15 గోజులు విడితైదు వేయవలెను.

కర్నూలులో నుద్యోగుల నిరంకుశత్వము

గద్దూరులో 8 వ తేదీన సహకారసభ యద్యోగుల వలన జరుపబడెను. ఆ సభ ముగిసినపిమ్మట మహాత్ముగాంధీకి జయ అని అరచినందులకు కైశ్యేపముఖులను డిప్రీకలక్టరు బెత్తముతో బలముగా బెబ్బలుకొట్టెను. ఆ సంగతి తెలిసి కర్నూలునుండి కాంగ్రెసు పక్షమువారు బంధువుల శ్రీరామమూర్తి, నోరి నేంకటసుబ్బారావు గార్లతోపాటు వాకబుచేసిరి. ప్రజలు అనహామోదలకు వెళ్లినచో ఆనాయకు పన్ను హెచ్చించెదము, న్యాయస్థానములు చేపెదమని తాసిల్దారును పోలీసు యన స్పెక్టరును బెదరించిరి. గద్దూరులో కాంగ్రెసువారు రెండు నెలలపాటుగ సభలను చేసిరి. అసభల గ్రామవాసులు విస్తారముగా నచ్చిరి. వక్తలుత్యాసమును కలిగించుచు నుపన్యాసించిరి. ఉద్యోగులకుగల అధికారమును సరిగా తెలియజెప్పిరి. దొర్లనన్య మెంతమాత్రమును కూడదు. దైర్యమును గట్టియైకమత్యము. ఎన్నికష్టములువచ్చినను వదలగూడదని వక్తలు బోధించిరి. పౌరులు తమవిధిని బాగుగా గుర్తించిరి. విదేశీబట్టలను తగులబెట్టిరి. గంభీరజయజయధ్వనులు మిమ్ముమట్టెను. కాంగ్రెసువారికి బాగుగా సంతృప్తికలిగినది. వారు 11 వ తేదీన కర్నూలుకు తిరిగివచ్చిరి కర్నూలునుండి తంలివార్త వచ్చినది.

విర్రాండు సంక్షిప్త

శుభసూచనలు

మైప్పుపత్రిక ప్రధానవ్యాసమువారును, విర్రాండు సంక్షిప్త కుంభనూనకముగ నున్నదనియు అల్లసానిమూలము ఆ టంకముగ నుండునట్లును చెప్పుచున్నది. ఈకథయు సంక్షిప్తకు వచ్చు నందఱును దెలియును. ఈకథలో గూడువా రందఱును ఓర్పుతో అల్లసానిమూలము చక్కగ విచారించిరని కథయు నివారణ మగును.

మైప్పుపత్రిక దట్టినవిలేఖకుడు, విర్రాండులో, సంధి సభ విజయముగాంచి తిరుగు జనలు ఆతొలి నున్నారని చెప్పుచున్నాడు. సభలో నెంతటి విషమస్థితి వచ్చినను, సహనము, సమన్వయభావ మున్నచో కష్టము లన్నియు బోవునని దేశము నమ్మియున్నది.

యూరప్టులో పరిషత్ ప్రజలు రాజదంపతుల కిచ్చిన సన్మానమును బట్టిచూడ శుభసూచకముగ నున్నది.

మైకలు కాలిన్సుగారు విర్రాండుసభకు సిస్టిము ప్రతి నిధుల నాహ్వానించి, లండను చేరిరి. సభ 11-వ తేదీ యందయం దొంగుపీడి నెం 10 గృహమున సమావేశమై యుండును. దివెలగారారు ప్రతినిధిత్వం నెప్పుడును, రాయబారుల ద్వారా ప్రసంగించు చుండురు.

ప్రధానమంత్రి - కార్మిక సమస్య.

కార్మిక ప్రతినిధులు మంత్రివర్గమువారివద్దకు 11 వ తేదీన పనిలేకుండుటగూర్చి రాయబారులు రావచ్చునని లాయకు జార్జిగారు ఒప్పందముగాడికి, హెండర్సను గారికిని ఒకతేఖ (వాసిరి. ఆందు కార్మికులకును, యజమానులకును సహకార ముండవలెననియు, కార్మికులు, యజమానుల యుద్దేశముల కను గొనినదే స్వీయాభిప్రాయముల దెలుపుటవలసి బాధ ముండవలెననియు చెప్పిరి. ముఖ్యముగ కావలసినది అన్యోన్య సహకారమే యని ప్రధానమంత్రి వ్రాసెను. ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుచు ని వారు వ్రాసినందులకు వగచిరి.

కార్మిక నాయకులు 11-వ తేదీ యాహ్వానమున కంగీ కరించిరి. వారు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయవని చెప్పు లేదనియు, యాకార్మిక సమస్యను (పనిలేకుండుటను) క్లిష్ట కాలములో జరుపక నాలస్యము జేయు పక్షమున సహకారభావ ముతో నుండవలెననియు చెప్పిరి.

పసిఫిక్ నౌకాదళము.

పసిఫిక్ నౌకాదళమునకు సింగపూరు నుండుచేపు పట్టణ ముగ నుండును. సిక్స్టీ రేవుపట్టణమునకు కొన్నికొన్ని యోడలు పోవుచుండును. ఆ రేవులియాలలోని రేవుపట్టణము లన్నియును, జెర్మనుజే, నౌకాకళిలోగూడ నెత్తివేయుచుండును.

అమెరికాలో గొప్పదొంగతనము

నల్లనియాలో జోసెఫ్ లిన్చు అనువానియంట దొంగలు వడి కి లక్షలదాలర్లభిదం జేయు సారాబుద్ధ నెత్తుకొనిపోయిరి. ఆదొంగలు కి అంగుళముల నుండముగల యిసుములేలుపును తెరచి లోపలికి వెళ్లిరి. మద్యపానానిషేడమాదేశములో వచ్చినపిదప నిది యేనెద్దదొంగతనము. ఆసమయమున కాపలానుండి లేకుండెను.

ప్రాంసు-ఒర్రుని

యం. బ్రయాంసుగారు నెంటునాకెయిరులో నువస్థనిం చుచు ప్రెంచిప్రభుత్వమువారికి ప్రస్తుత జర్మనుప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము గలదని తెల్పిరి.

మారకము నిలకడగ నుండక పోవుటగూర్చి చెప్పుచు, జర్మనీమిత్రవ్యయముతో నీసుయమున నుండుటచేతనే యెక్కు వలాభమును పొందవలయు, మారకము యెక్కువగ నుండుచే కొందఱు బీదవారి పోయగలయు, ప్రపంచయోధావ మున్నచో నీసువస్థ పరిష్కారమగుననియు చెప్పిరి.

Wonderful

కుప్తురోగ నివారిణి
ఒక మహాత్ముని వల్ల లభించినది. కృష్ణవ్యాకులును యే జాతి సనాయి నయును మేహవ్యాకులును రూపుమాపును. అమి రముగ వీర్యవృద్ధి కరక కాంతి కలంగుచుండును. గుణములేదని యు జువుజేసినచో భిక్షు వాపసు చేయుచుండును; పథ్యము లేదు. నెలకు నెలకు 60 మూత్రము గల దచ్చా 1-కి రూ. 6-0-0
యం. నుబ్బారెడ్డి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్తూ, గోదావరిజిల్లా.

స్వరాజ్యయాత్ర

మనము స్వరాజ్యమునకు యాత్రచేయుచుంటిమి. స్వరా జ్యమున మనము పూర్తిగ్రహింపవలయును. స్వరాజ్యమున ఆత్మ రాజ్యము. మనము ఆత్మపలభినిపాండి, దాని ఆదేశమును గ్ర హింపవలయును. ఆత్మరాజ్యపు రహస్యమును మహాజ్ఞానమునందు పొందవలయును. అంతే కాదు. సత్యమైన జ్ఞానమునందు కార్య సృష్టిని చేయగల మహా శక్తికలదు. ఆంతర్యమునందు కనుగొనిన స్వరాజ్యధర్మమును ఆచరణమునకు తీసికొనిరావలయును. అది ప్రయోగ పూర్వక ముగ నుండవలయును. జీవితమునందు ఆధర్మము గోచరించుచుం దవలయును. దూరస్థమైన అదర్మముకాదు మనకు స్వరాజ్యము; ఇతరులెచ్చుచుండికాదు. మనయందు వికసించి వృద్ధిపొంది మనము అనుభవించునది. ఆత్మనిర్మితమైన బాహ్యభ్యంతరస్థితి. ఆ స్వరా జ్యవికాసమునకు మనకు స్వశక్తియే ఆధారభూతముగాని పరశ్ శక్తితో నిమిత్తము లేదు. ఆత్మమనది. మనము అజ్ఞానముచేత గాని ఇచ్చామూత్రముచేతగాని దానిని పరాధీనభావముతో నితరుల కర్పించివేసియుండకపోయిన చాలును. మనము అజ్ఞానముతోనే తృప్తిపొందియుండవలయునా లేదా సత్యమును జ్ఞానమును ప్రకా శింప చేసికొనవలయు నాయన జ్ఞాన మనకే యుండవల యును. దాని కి త ర ల తో ని మి త్ర ము లే దు. బాహ్యమండమి ఆభ్యంతరములు లేవు. ఉన్న ఆటంకములన్నియు లోపలనే యుండును. మైనుండు ఆటంకములు లోపలి ఆటంక ముల ప్రతిబింబములు కాని నేరు కావు. ప్రాణము నెట్లు సంయ మనము చేసికొనవలయునో తెలిసికొనలెను.

స్వరాజ్యము మనకు జన్మతో కలిగిన హక్కు. మనకు జన్మజన్మలనుండి కాళ్ళతముగ వచ్చుచున్న హక్కు. మనము గాక నితరు లెవరు తీసివేయ గలరు? మన ఆ జ్ఞానము, దుష్టలము చేతనే మనము దానిని సాధింప లేకుంటిమి. జ్ఞానముచేతనే శక్తిసంపదచేతనే లోకమునందు కార్యాను కూలము కాగలదు. స్వభావసిద్ధమైన మనస్వరాజ్యము మనకు లభించుటకు మనకు జ్ఞానము, శక్తిసంపద కావలయును. దేశమునం దలిప్రజల ఆత్మకు మహాసంస్కారరూపమగు ప్రబోధము కలు గవలసియున్నది. ధర్మము నాధారము చేసికొని కట్టుదిట్టము చే యవలసి యున్నది. ఆత్మ తృప్తికరమైనట్టియు చాల లాభకర మైనట్టియు నేర్పాటులు చేయవలసి యున్నది. ధర్మమే జాతి కల్గింపుటమూలము. మనము పూర్ణము గ ధర్మ బద్ధులము ధర్మపేరితులము కాకుండ నుండినయెడల మనము చేయు కార్యములు కాళ్ళతముగ నిలువకాలవు. మన మేర్పరుచు స్వ రాజ్యవ్యూహము మన ఆంతరధర్మమునకు సమన్వయమూర్తిగ నుండవలెను. భారతవర్షపు ఆత్మ సత్య ధర్మము గాని నేరు కాదు. ఆ ఆంతర్యమైన ధర్మసత్యమున కనురూపముగ బాహ్య స్వరాజ్య ముండవలెను. అధర్మమును స్వరాజ్యము వ్యక్తపరచు చుండవలెను. ఇందుకు భిన్నమైన స్వరాజ్యము సాధ్యమైయి నను, ధర్మబద్ధమైన భారతవర్షమున కది పనికిరాదు. అట్టిది మనకు విజయము కానేరదు. పరాజయముగనే పరిణమించును— స్వాధర్మ జేరరు.

- 1 గాంధీ విజయస్వజనాటకము 1-0-0
 - 2 తిలక మహారాజనాటకము 1-0-0
- ఈరెండు నాటకములును ఇంతటినుండి రెండుమాసము లవజ్ఞము విచ్చార్చుటకు, స్త్రీలకు, పుష్కభాండాగారములకు మాత్రము రూ 1-8-0 లకు విక్రయింతుము. పోస్టేజీ ప్రత్యేకం. చురుకు వారిట్లు వ్రాయవలెను.
- కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, రాజమండ్రి

అచ్చులో నున్నది. 25 వ అక్టోబరునకు సిద్ధ మగును. కొవిడత్రులు మూత్రమే ముడింపబడుచున్నవి గాన మీ ఆర్థులను వెంటనే రిజిస్టరుచేసికొనవలెను. రాజకీయాదర్శముల యందుకలెనే. ఆరోగ్యసూత్ర ముల యందును నూతనదృక్పథమును వహించిన!

గాంధీ మహాత్ముని
ఆరోగ్యదర్శని
(బుధ)
(సత 1 కి 12 ల; 12 గ్రతులు రూ 8 ల;
సేతు బ్రదర్సు, మచిలీపట్నము.

బందరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 419/1921

వాది:— జిల్లా వెంటకుబ్బారావు.
and

ప్రతివాదులు:—

- 1 చిల్లరిగి నేతుమాధనరావు 4 యా. చంద్రపాల్
 - 2 యా. వెంకటరమణరావు 5 యా. రాఘవరావు
 - 3 యా శివాజీరావు 6 యా. కృష్ణదేవరాయలు.
- 4 to 6 మొదల కోర్టు గార్డియన్

వాదిపేర ఒక్కటవ ప్రతివాది కలప వగయిరాల బాబత్తు. బాకీ రూపు 181-8-2 లకు, 9-9-18 తేదీన వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంతరీసోబు బాకీకి యా నెంబరున దావా చేసుగా ప్రతివాదులకు సమ్మతులు జారీ కాగా వారకు సర్దుకానం దున తిరిగి సమ్మతులు నిమిత్తం 15-10-1921 తేదీకి వాయిదా వేయుచు, కృష్ణాపత్రికలో యా సంగతి ప్రచురము చేయించ నలసినదిగా కోర్టువారు నుత్తరువు నిచ్చియున్నారు. గనుక యా నెంబరు ప్రతివాదులకు యాదావాను గురించి ఎట్టిపజ్జలున్నయెడల వాయిదా అయినది 15-10-1921 తేదీనకు ముందర డిస్మిట్టు మనసపు కోర్టుకు పగలు 11 గంటలకు పూర్తయి చెప్పుకోవలెను. తేదియేకల వారి పరోక్షమందు యా దావా విచారించబడు నని తెలుయజేయదమయినది.

(3185) వి. నరసింహం గారు,
వాది వకీలు.

ఇకను శస్త్రమక్కరలేదు.

(3188)

శ్రీ దత్తాత్రేయగారు, ఉయ్యూరు (యస్టేట్) సంస్థానాధి పతులచే పోషింపబడుచున్న నేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ ఆజీజు సాహెబుచే నుప్రసిద్ధముగా తయారచేయబడి అనేకయోగ్యతాపత్రములు దడదిన మందుల వివరము:—

- 1. సిల్వరు పవుడరు— ఇది రాచపుండ్లు, మేహ రణములు, నుఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకిదెబ్బలు మును. శరీరములో చిత్తుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాజు ముక్కలు, యినపముక్కలు వగైరాలు ఆపరేషనులేకనే బయటికి తీయుటకు పనికివచ్చును. కత్తిపోట్లు వగైరాలున్నా, గోరుమట్టు, తామర, కణుపుజెడ్డు, గడ్డి, కర్పాసీ, మదమ నూలులు వగైరాలు ఆమోఘముగా వుండును. యాకత్తు జీత జంతువులకు గానుడులకు, జబ్బులకు పనికివచ్చును.
- వెల తులం 1-కి రు 5-0-0.
- ఒక కేసుకు పావుతులంమందు 50పోవును.
- 2. సిల్వరు లోమరు— ఇది నోటిపూత, కాలిన పుండ్లు, రక్తనాళియలనుండి కాచుచున్న రక్తము నావుటకున్న పుండ్లయొగించును. గనేరియాను మామూలులో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకవలన మీకే తెలియగలదు.
- వెల 1 అవున్న బుడ్డి రు 1-0-0
- 3. పాముకాటుకుమందు— బుడ్డి 1-కి రు 1.
- 4. కాభియాల్ నులేమాన్— ఇది యానాని

కాస్త్రము ప్రకారముగా తయారచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీరకాయట, దురద, కండ్లకలక, యెండ చూడలే కుండుట మొదలైన యాకత్తు కండ్ల జబ్బులకు ప్రభావము.

- బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0.
- 5. కిలరాచూత్రము— i. మూత్రము 25 గల దచ్చి 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. తేజాబీదరావు అవున్న సీసా రు 0-8-0. ఇది కలరావగైరా యాకత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు ఆమోఘముగా పనిచేయును.
- 6. పార్శవునోప్పి వగైరా యావత్తు నొప్పి లకు మందు— వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0.

వై నుదవారింపిన మందు లన్నియు బర్కా, వై నాదేశ ముల డాక్టరు పుంగీ అను ఒక మహామహనివలన కనిపెట్టి బడినవి.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన జడయగలరు. వై నుదవారింపిన మందులు పురయో గించువిధము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుప బడును.

Abdul Aziz Sahib,
Native Doctor
South Vallur and Vuyyur Estates
Thota-Vallur, Kistna District

స్వామి స్వామి వార్తలు

మద్రాసు హైకోర్టు

స్వామి స్వామి వార్తలు రాధాకృష్ణగారిపై కేసు

ఈ కేసు నిన్నటిదినము విచారణకు వచ్చెను. రాధాకృష్ణగారు తమకన్న పెద్దపిల్లలను తీసుకొనిపోవడమే వచ్చెను.

అయిన చట్ట ప్రారంభించిన తర్వాత, అక్టోబరు 5 వ తేదీన కేసు వాయిదా వేసినది, తనకు సీనియరు జేజులను ఉన్నతోద్యోగావేతలతో రామని యన్నందుక తామేవాదించడ మని యొకదరఖాస్తు పెట్టికొనినట్లు అద్యోగిజేటు జరలలు గారు న్యాయాధిపతులకు విన్నవించెను.

అంతియకాక 1922 వ సం॥ జనవరినండి యీ న్యాయ పరిపాలనముక్రింద వృత్తి నభ్యసించ నొక్క వృత్తిని మానివేసెద మనియు, అప్పుడు స్వచ్ఛారిక్రమము చక్కబరుచుకొన్న పేదప 1922 వ సంవత్సరప్రారంభములో విచారణ జరుగవచ్చు ననియు దరఖాస్తులో వ్రాసికొనెను.

జి॥ కూటుస్ట్రాటరు గారు వకీలు నిటుల ప్రశ్నించెను:- ఇదివరకు మీరు చెప్పినది వింటిని. సీనియరుతో సంప్రతించుటకై కేసునాయిదా వేసితిని. చెప్పినదానిని మరల చెప్పటకై వాయిదా వేయలేదు. మీ రావాయిదాకాలమును గరిగి వినియోగ పరచుకొనలేదు. మీకు తోడు మరొక న్యాయవాది యగు వార్తగారినిగూడ మీతో జేర్చుకొంటిని.

వకీలు:- ఈ విషయము ప్రీవీకౌన్సిలువరకుగూడ పోవచ్చును. అన్ని ప్రముఖులు చూడవలసినదని మిమ్ముల కొరచున్నాను.

కూటుస్ట్రాటరు:- ఈ కేసునంతను పునర్విచారణ జరుగునవకాళ మియను.

జే. కృష్ణక:- మీరు సబ్ జడ్జి యేల కావలయును?

కూటుస్ట్రాటరు:- అయిన తీర్పు తప్పని రుజువు చేయవలసినదా?

వకీలు:- అయిన ప్రతివాదులపై ద్వేషపూరితుడై యున్నాడని చూపుటకే. అయిన కట్టిద్యేషము కలదని తప్పకుండ యూహించవచ్చును.

రామేశం. జ:- మీరు 1918-1920 సం॥ ముల మధ్య స్నేహము నుండిగా?

వకీలు:- నేను 1919 లో అరెస్టయినా నుండిని.

రామేశం జ:- ఆ సమయములో గ్రేడు స్నేహము నుండి కా? నీలకంఠంగారి నిదివర కెరుగుదురా?

వకీలు:- నేనిదివరకు వారివద్ద యొక నేకేసులోను నెళ్ల తేదనిచెప్పితిని. పొరబాటు. మరియొక కేసులో పనిచేసితిని

తమకు సబ్ జడ్జిగారిని అగౌరవపరుపవలెనని యుద్దేశము లేదనియు, న్యాయాధిపతులను, న్యాయవాదులను గల సంబంధములగుర్చి కొన్ని మరతుల నియమించవలసినదిగా వ్రాశ్చోడు వారికి దేలియకేయవలసినదిగా జిల్లా జడ్జిగారికి దరఖాస్తు పెట్టె కొంటి ననియు వకీలుగారు చెప్పిరి.

కూటుస్ట్రాటరు:- జడ్జీలు వాదములు వివరలెని హైకోర్టువారు విధించవలెననియా మీకోరిక?

వకీలు:- లేకున్నచో న్యాయవాదుల స్థితి దుర్భరముగ నుండును.

జ. కృష్ణక:- ఈ వాదములో మీయిష్టముచచ్చిన విషయము చెప్పవచ్చునా?

కూటుస్ట్రాటరు:- మీరు జడ్జి లంచము పుచ్చుకొన్నాడని చెప్పవచ్చును. అప్పుడు మిమ్ముల విచారణ జేయుటకు నీలులేదని చెప్పవచ్చును. మీరు సబ్ జడ్జిగారిపై నేరము మోపియుంటిని. దానిని మీరు సమర్థించుకొననక్కరలేదు.

వకీలు:- పిమ్ముట వారు నేరములు నిరాధారము లని రుజువుచేసికొనవలయును.

కూటుస్ట్రాటరు:- అయిన లంచము పుచ్చుకొనలేదని అయిన రుజువుచేసికొనవలయునా?

వకీలు:- దానిని నేను రుజువు చేయ నక్కరలేదు. 1892 1 ప్ర. వి 48111 బొంబాయి 97 లోను 21 మద్రాసులా జర్నలు 85 లోను ప్రమాణము కలదు. న్యాయాధికారిగారి కేసులో మాత్రము కొన్ని హక్కులు గలవు.

కూటుస్ట్రాటరు:- మీ వాదన నాకు తెలిసినంతవరకు 1 నిరపరవాదమున తెలిసింది. దానిని మీరు చెప్పవచ్చును. 2. మీరు న్యాయాధికారి లాము చట్టానికి తలదిన నదికాదని

రుజువు చేయుట యతనిభావము. అట్లగుచు చేయలేకున్న వకీలు నెడ దుష్టున క్షమకు మీరు దోషులుకారు.

రామేశం:- ఇవి క్రిమినల్ విషయములు కావని మీరు తెలియునుగదా?

వకీలు:- అవతీవార్తి చే ఈ ఆశోపణ చేయవలయును.

కూటుస్ట్రాటరు:- ఇక మీరు న్యాయాధిపతిని నిందించుట కవకాళ మియదలమకొనలేదు.

జస్టిస్ కృష్ణ:- చిన్న న్యాయాధిపతి తప్పులను నవరించుటకు వైకి అపిలుచేయునాకు గలను.

వకీలు:- కొన్ని విషయములందు అపిలుచేయుట తగినపని కాదు.

కూటుస్ట్రాటరు:- అపిలు చేయుటకన్న న్యాయాధిపతిని నిందించుట తేలికగాదా?

వకీలు:- చిన్న న్యాయాధిపతి యొక్క డిస్పోజును నిందించుట నాపనికాదు. నేను కష్టించుచున్నది గాని నేను నవరించుకొన జాలను. నే నెక్కడ తప్పు జెప్పితిని? మాపినయెడల వాటిని ఉపసంహరించుకొనుటకుగూర్చి ఆలోచించును.

కూటుస్ట్రాటరు:- ఎవరికిని మీకన్న ఎక్కువ తెలియదు. అడ్వకేటు జనరలుగారు తమజవాబునందు 9 వ సెక్షన్ బర్, 5 వ ఆగ్జునందుగల పెటిషనులను న్యాయాధిపతులపై మోపబడినవాటినిగూర్చిన విషయలను చదివి రాధాకృష్ణగారి విషయమునకు కేసునకు సంబంధములేదని వాదించిరి. తప్పుగా నున్న పెట్టిషనులను చదివిన తరువాత న్యాయాధిపతులు అట్టి ప్రవర్తన మరల జరుగకుండునట్లు చేయుటకు అడ్వర్టు ఇయ్యలేనని చెప్పిరి.

జడ్జీలు వచ్చేవామనకు అడ్వర్టు నిలిపిరి.

పుస్తకపుట్ బాన్సుకొగారు

పాట్నా, అక్టోబరు 10:- మద్యపాన నిషేధోద్యమ నాయకులగు పుస్తకపుట్ బాన్సుకొగారు కనివారము మధ్యాహ్నము మిచ్చటకు వచ్చి చెవరెండు బిల్లుకొకటి గృహమందు ఆతిథిగా నున్నారు. స్థానిక కార్మికుల కమిటీవారు గౌరవార్థ ఆతిథిచే నొక ఉపన్యాస మిప్పించిరి. ఈదినము ఉదయ మనేట తనతో సంభాషించిరి. మద్యపానము కూడదని బోధించుట ప్రయోజన కరముకాదా యని ప్రశ్నించగా, అమెరికాలో విన్నయోజనమై నది అని అతడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అతనిసహాయులు 8 మంది చంపబడిరి. అతనికి దిట్టముగా చెబులుపడినది. ప్రభుత్వమువారు ఏమి బాధపెట్టలేదు. తంటాలు కలుగజేసికొనకుండ మద్యపాన నిషేధోద్యమప్రచారము సులభపలయును. అమెరికాదేశములో శాసనములవలన వారు నిషేధోద్యమమునందు విజయముగాంచిరి. ప్రభుత్వమువారిరాజీ నిషేధములన తగ్గజాలదని ఆత డభిప్రాయపడెను. మిగిలినపన్నులను మాన్చవలసియుండును. ప్రజలిష్టము పన్నులను చెల్లించుచున్నారు. నిషేధమువిజయముగాంచి పన్నులను చెల్లించుచుండును. భారతదేశమందు కూలివాండ్లు విశేషముగా మద్యపానముచేయుదురు. బ్యాంకులంలాభముకొరకు నిరుపేదలగు కూలివాండ్లవద్ద పన్నుకూలుచేయుట న్యాయముగాదు. అబ్బానీ, పోలీసుకాఫోద్యోగులు న్యాయముగా ప్రవర్తించిన పక్షమున, ఇతరదేశములకుంటే భారతదేశమునందు నిషేధోద్యమము ఆతిథిప్రముగ విజయము గాంచగలదు. ప్రభుత్వాధికారులందరు అతనియందు కరుణాపూర్వకములు గనబడినను, నిషేధోద్యమమునకు ప్రతికూలురని ఆతడు గ్రహించెను. కృతనిశ్చయములైయున్న పక్షమున, భారతీయులు నిషేధోద్యమమునందు తప్పుక నిజయు లగుదురని ఆతడు గట్టిగా నమ్మెను.

ఈదినము సాయంత్రము పోలు బాన్సుకొగారికి విందు చేసిరి. అటుపిమ్మట, అతడు గంభీరముగ నుపన్యసించెను. ఈ దినమురాత్రి ఆతడు కలకత్తా పురమునకు బయలుదేరి వెళ్లుచున్నాడు.

విచారణసంఘమువారి సర్వటనము.

నవంబరు ప్రారంభమునందు బొంబాయి, 26-వ తేదీన కరాచి, డిసెంబరు 8 వతేదీన లాహోరు.

లాహోరునం ధ్యాయదినములుండి, ఢిల్లీకివెళ్లుదురు. అచ్చట 4 దినములుండురు. 16 నుండి 21-వ తేదీవరకు కాన్పూరులో నుండురు. జనవరి 5 వ తేదీనుండి ఒక పక్షముదినములు కలకత్తా జనవరి 28 వతేదీనుండి 27 వ తేదీవరకు రంగూనునందు ఉండెదరు. జనవరి 30 వ తేదీనుండి ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీవరకు మదరాసు; ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీనుండి మార్చి 6 వ తేదీవరకు బొంబాయిలో నాగుదురు. మార్చి 8 వ తేదీన ఢిల్లీకి తిరిగి వెళ్ళుదురు.

బర్మాదేశపు సంస్కరణముల విచారణ.

సిమ్లా, అక్టోబరు 1:- బర్మా గవర్నరు రాష్ట్రము చేయబడునని భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. బొంబాయి కమిటీవారి ఆఫీసుల ప్రకారము, భారతదేశపు కార్యదర్శి నియోజకవర్గములు, ప్రజాయుక్త శాఖలను గురించి విచారించుటకు ఒక సంఘమును నియమించుదురు. భారత ప్రభుత్వవట్టము బర్మారాష్ట్రమునకు గూడ అనువర్తిండును.

విచారణ సంఘాగ్యుతులు హైందవ శాసనసభాధ్యక్షులగు గౌ. ఎ. యస్. వైలుంగారు.

సభ్యులు:- బర్మా అధిక సభ్యులకు ఆర్. ఇ. డబ్ల్యూ. ఆర్చర్ డిక్, విశాఖియనుల ప్రతినిధి (హైందవ శాసనసభయందు) యగు యస్. పెట్లానీ, నేటు కాన్సిలు సభ్యులగు మాంగుపాదై, బర్మా శాసనసభ సభ్యులగు మంటుమియంటు, డాక్టరు కాంకొపా, హైందవ శాసనసభ సభ్యులగు పేదండి పెట్టండి గిన్నాల గారలు.

ఈ విచారణ సంఘాకార్యదర్శి జె. యి. చక్రావర్తి, వి. సి. యస్. గారు.

విచారణ సంఘమువారు తమ విచారణకు శీఘ్రముగో ప్రారంభించెదరు.

ఆర్థిక విచారణసంఘము.

బొంబాయి, అక్టోబరు 8:- నవంబరు మాసారంభమున ఆర్థిక విచారణ సంఘము బొంబాయి నగరమునందు సమావేశమగును. భారతదేశమందలి ముఖ్యమైన వాణిజ్య పారిశ్రామిక పట్టణములకు వెళ్ళి ఆర్థిక విచారణ సంఘమువారు సాక్షులులను నైకొందురు. మార్చి 1922వ సంవత్సరములోపల వారు తమ విచారణను ముగించుదురు. అటుపిమ్మట త్వరలో వారు తమనిజేరికను తయారుచేసి భారత ప్రభుత్వము వారికి బంపి వేయుదురు. వాణిజ్య, పారిశ్రామిక సంఘములు భ్యాతినదనిన వర్తక ప్రముఖవర్గముల తమ అభిప్రాయములను వ్రాసి పంపవలయునని కోరబడుదురు. తమ ఉద్దేశములను చెప్పవలసిగింటిం చు ఇతర సంఘములవారు హైందవ ఆర్థిక విచారణ సంఘ కార్యదర్శి, సిమ్లాకు వ్రాసినయెడల వారికి కొన్ని ప్రశ్నలు పంపబడును. అక్షల్లలకు వారు ప్రత్యుత్తరములు వ్రాసి పంపవలసియుండును. ఈ వ్రాసిపంపబడు ప్రత్యుత్తరములను పరిశీలించిన పిమ్మట, ఆర్థిక సంఘమువారు వారు విచారించవలసిన సాక్షులను కోరుకొందురు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు ఈ సంఘమునకు వలయు సహాయము చేయుదురని భారత ప్రభుత్వమువారు విశ్వసించుచున్నారు. వారికి కావలసిన విషయములను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు విచారించి తెలుపుచుండవలయును.

అలహాబాదు:- ఇదివరక ఎనిమిదవ అభిలంఘిత కా యస్థ మహాజనసభ భుకాబాదునందు గతదినమున సమావేశమాయెను. మున్సి నాకాయణ ప్రసాదస్థాన, ఎం. ఎన్. సి. గారధ్యక్షత వహించిరి. వారు తమయుభన్యాసమును దేశభావనందు గాదించిరి. తమ యుభన్యాస సందర్భమున కానుభ సంస్కరణోద్యమ పూర్వకాభిప్రాయము తెల్పుచు ప్రస్తుతము, రాజీయములం దెక్కుగు సాల్వోనుటవలనన, నిశాలభావములతో ప్రవర్తించుచుండుట వలనను ప్రస్తుతము ఎక్కువపని సల్పుట లేదని జెప్పెను. కానుభులు ఇతరభాతులతోసాటు అభివృద్ధి గాంచవలెను. నర్థాలరచినానానులుండవత ననియు కానుభసాతకాల సభివృద్ధిజేయవలెననియు గ్రంథాలయముల నెక్కుడు జేయవలెననియు ముఖ్యముగా ఆగ్రాలో నొకటి స్థాపించవలెనని సూచించెను. వివాదాధి చేతనముల నెలకొల్పవలెనని చెప్పిరి. కానుభులు తమ వర్తకమును నేటిపనలను అభివృద్ధిపరుచుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. కానుభులు పోలీసు శ్రేణికోద్యోగులలో జేరరాదను నానామురు తొలగించవలె ననిరి. వివాదములలో పెదకట్టుములు పుచ్చుకొను నాచారమును సోగొట్టవలె నని 3 రి. కా యస్థులు తమ పూర్వవాదముల ను గ మ విం చ వలెను. సింహాద్వపు కి. సి. హోసు మొదలగువారి కాకరమైన కానుభకులము సభివంపించిరి. చిహారు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ నుండుటకు ఎన్. సింహాగారికి ప్రత్యేకయోర్నాసులు చేయబడెను. ప్రభుత్వమునకును తోడివాచలకును తోడ్పడుచు నూతన వికాసమువలన అభివృద్ధిపొందవలెనని యాశానలను ప్రోత్సహించిరి.

కలకత్తా 11:- కలకత్తాలో స్థిరీకృత్యయందు పేరుపడిన జె. ఎన్. గాయగారు ఈదినమున పరమపదమందిరి. వారు గత కొలదికాలమునుండియు ఇన్ ఫ్లెంబాన్స్ ముఖలన బాధపడుచుండిరి.

మదరాసు శాసనసభ

అక్టోబరు 12:-శాసనసభ యాదయము 11 నంబులకు గౌ. బి.బి.ఎస్. పి. రాజగోపాలాచార్యులగారు యధ్యక్షత వహించి సభను జరిపించిరి. సభ ప్రారంభమున మహావేళమయ్యను, గతపర్యాయము సభాధ్యక్షుని సెలవిడిచినందున ఈ పర్యాయము ప్రత్యేకముగా ఆసనములు గలవు. ఈ సభము సమయము 105 ప్రశ్నలను వానికి ప్రశ్నోత్తరములును గలవు. ఇందునుండి తిరుగు వచ్చినది బి.బి.ఎస్. రామచంద్రారావుపంతులుగారు చేతు సభాకేంద్రించిరి. సభ ప్రారంభమున భాగ్యము సభ్యులు కొందరు రామచంద్రారావుగారిలో ప్రత్యేక ప్రశ్నముగ మాటలాడి వారియొక్క కేసును వాదించిరి. ఈ కేసును బహువిధమున తప్ప మిగిలిన సభ్యులెల్లరు వచ్చిరి.

ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. మున్నీ ఆర్టులు కమిషన్ సామెలుగారు భాగ్యముగారు సామెలుగారు సామెలుగారు మాటలాడి ఆ సభ్యులను ముఖ్యముగా తమ సంఘవిద్యార్థులనుగూర్చియు వాదనలను గూర్చియు వాదించిరి. సభలో ప్రశ్నల నేర్పడముగ గుర్తించినదియు అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

ఓ. తనకాచలంకెట్టిగారు ముఖ్యమంత్రి జరుగుచున్న విషయమునుగూర్చి చర్చించుటకు సాయంకాలము అనంతరము చివ్వి మిగిలిన కార్యక్రమమును ఆదివారమున కొరికి. ఈయన సాదనకు ఎవరికేని యధ్యక్షునిని ఎలా యని యధ్యక్షులు ఆదుగుగా ఎవరును లేనలేదు. అందున ఈ సభ సాయంకాలము 4 గంటలకు జరుగునని అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

మదరాసు జిల్లామనిషివాటిటీల బిల్లు గవర్నరుగారి యొక్కయు గవర్నరు జనరలుగారి యొక్కయు ఆమోదమును బహుశా అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

తరువాత స్థానికయ్యుత్తరువులలో కొన్ని సవరణలు ప్రతిపాదించబడెను.

మదరాసునగర బాడుగయిందల వివాదుల సంక్షేపబిల్లును ఆలోచించి ఆ బిల్లునుగూర్చి యుపసభ్యులువారు తయారుచేసిన నిరీతికనుగుణం చర్చించుటకు గౌ. కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు గౌరవి.

ఈ బిల్లును రాకప్రకారము ఉండిన బాడుగులకుండినవానికి ని బాడుగు యిచ్చునంతకాలము నివాసమును నుండునవచ్చునని తలచి బాడుగయిందలలో అధికముగ కట్టించిన భాగములను మాత్రమి బిల్లునుగూర్చి చర్చించుటకు ప్రతిపాదించిరి. శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి. దాక్షర్య యూ. రామారావుగారు ఆమోదించిరి. ఆచరణ కృష్ణారావుగారు టి. ఆరుమైసాదాపిల్లేగారు గూడ యనకులముగ మాటలాడిరి. ఉపసభాదనకు ప్రతికూలముగ శ్రీ కే. శ్రీనివాసయ్యంగారును ఆసక్తికేట జనరలును మాటలాడిరి. మోచర్ల రామచంద్రారావుగారును, పి. కనరావుగారును, కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రశ్నోత్తరమును విమర్శించిరి. తనకాచలంకెట్టిగారును ఉపసభాదనకు అనుకూలముగ మాటలాడిన పిమ్మట శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, గౌ. కే. శ్రీనివాసయ్యంగారును మూల సభ పక్షవాదములకు బలమొసగుచు ప్రశ్నోత్తరములు విచ్చిరి.

పిమ్మట ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి యుపసభాదన దోటుకు వెట్టబడెను. 67 వందల యనకులముగను 17 వందల ప్రతికూలముగను వోటునిచ్చిరి. అందున శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి తీర్మానము అంగీకరింపబడినట్లు అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

1891 జనవరి 1 వ తేదీకి భూద్యము బాడుగనివాసులు కట్టించుకొని ప్రస్తుతము బాడుగనివాసులయధీనమున నుండు, ఇండ్లకు వారుకాళ్ళతముగ నివాసముండలందులకు ఏర్పాటుల చేయవలెననియు కానివారు మదరాసు స్టాంపుకాసుకొట్టవారు నిర్ణయించిన యద్దెను మాత్రమిచ్చుచుండవలెననియు శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి. బి.బి.ఎస్. కృష్ణుడు వాయరుగారు పలు ఆమోదించిరి.

ఈ తీర్మానము ఇండ్లయజమానులకు చాలకష్టముగ నుండునని గౌ. కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రశ్నోత్తరమిచ్చిరి. నంబరు మాన్ కెట్టిగారు, సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు, కో. గోపాలకృష్ణయ్యంగారు తీర్మానమును ప్రతికూలముగను, సామనుండరంపిల్లేగారును, ఆరుమైసాదాపిల్లేగారును అనుకూలముగ మాటలాడిరి. బాడుగులకు చేరునవుడు మొదట అనేక ప్రదేశములను విడుభూములుగ నుండెననియు, బీదవారు తమశక్తిని, ద్రవ్యమును వినియోగించి వాసయోగ్యముగ ప్రదేశములు చేసికొనుటకు తలపడెననియు ప్రదేశము స్వంతవారులు విరిచివేయవలయుననియు, అందువలన సాధనముగ నేమి యిచ్చినను ఉపయోగము లేదనియు ఆరుమైసాదాపిల్లేగారు చెప్పిరి. నయ్యరు బాగ్నా సామెలుగారును, టి. కనకరాజుగారును అనుకూలముగ మాటలాడిరి. ఏ. రామస్వామి మొదలగువారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాటలాడిన పిమ్మట సభవారు ఘనశ్రవముకై లేచిరి.

సిమ్లా, అక్టోబరు 11:-వైస్ రాయుగారు గత దినమున, వందేరీ మదనమోహన మాలవ్యాగారికి దర్శన మొసగిరి.

సిమ్లా, అక్టోబరు 10:- సివిలుసర్వీసు కమిషనరుగారు రంగు డి.వి.వైస్ గారు సివిలుసర్వీసుపరీక్షలు పొందూదేశమున జరుపుటను గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిలో నాలుగోమింతుటకుగాను ఇంగ్లండునుండి వచ్చుచుండిరి. వారి దినమున ఇచ్చటకు చేరెదరు.

లాహారు:- సెంట్రలు సిక్కులీగువారు ఈనెల 9, 10 తారీఖులలో విల్లాపురమున సమావేశమైరి. ఆనందగృహమున నాన్ కానా కేసులో ప్రభుత్వమువారి వ్యతిరేకముగా అసంతృప్తికరముగ నున్నదని తీర్మానించిరి. అసహాయాద్యమును ననుసరించి ప్రతినిధులను యువరాజుగారి ఆగవనోత్సవమును బహిష్కరించవలెననియు, ఈ బహిష్కారమును జరుపుదము కేయటకు బొంబాయిలో యువరాజుగారు ప్రదేశించినపుడును, వారు వెల్లి న ప్రదేశములలోను హత్యలు జరుపవలసినదిగాను తీర్మానించిరి.

ప్రస్తుతము యూరప్ లోనున్న ఆఫ్ఘురానుబాదులనుండి కాబూలు ప్రభుత్వమువారికి ఇటీవల కొన్ని సమాచారములు వచ్చెను. అందువలన చాల కొత్తనుస్థులు దృఢమైనవి. కాన సర్ "హెన్రీ డాబ్" మొదలగువారు ఇదివర కనుకొనిన ప్రకారము త్వరలో తిరిగిరావలెననియు, ఆరానుబాదులలో నొకవైన జె. జి. ఏ.ఎస్. ఐ. సి. ఎస్ గారు దేశమునం దస్వస్థులగా నుండుటకులన వెంటనే కాబూలునుండి వచ్చెద రనియు వైస్రొయిత్రుక తెలుపుచున్నది.

దూలాలి, అక్టోబరు 10:-ఈ దినమున ఒకటవ రంగు మేజిస్ట్రేటుగారగు హెచ్.వి. బ్రహ్మముగారు నాల్గు రైలుదొంగతనపు కేసులను విచారించిరి. ఆ కేసులలో నల్లరు యూరప్ లోను గాల్గులును, ఒక జి. వి. పి. రైలుదొంగతనము దొంగతనము నకును లేక దొంగతనము కలిగియున్నందునను నేరస్థులుగా నిరూపింపబడి మొదటి నేరములో నెరతుడగు గార్డ డి. వి. మార్షలుచే తేబడిన కొన్ని లాపాయింట్లను విచారించుటకుగాను ముద్దాయికి కృతధి నిచ్చెను. రెండవ కేసులో ముద్దాయి యరు డబ్బు, గిబ్బునునాకుసి సెషన్సుకు కమిటుచే సెను. తరువాత డి.వి. మార్షలు, లి.కె.కె.కె.లనుగూడ సెషన్సుకు కమిటుచే సెను. చివరకేసునందు హెచ్.బి.లింగు, ఎ, ఎఫ్, బోల్డు అను వారులు ముద్దాయిలుగా నుండిరి. ఈ కేసులో తీర్పు బుధవారమునాకును ఆపియుంచబడెను.

పెనావరు, అక్టోబరు 11:-సాంకేతికవిద్య గరవుటకొరకు యూరపునకువెదలిన కొంతమంది ఆఫ్ఘువిద్యార్థులు నిన్న నిచ్చటకు చేరిరి. వారి దినమున బొంబాయికి వెల్లిరి. 7 సంవత్సరముల ప్రాయము గల ఆమీరు గారి కు మారుడును ఇదివరకటి ఆమీరుగారి కుమారులును ఆమీరు ఆమానుల్లా భానుగారి సవతి తల్లి బిడ్డలును అగు ఇద్దరు విద్యార్థులును రాజసంతతికి జెందినవారును అందుగలరు. వీరు జనరలు హార్డి భానుగారి సోదరుడగు సర్దార్ మహమ్మదు అజీజ్ భాను గారి యాజమాన్యముక్రింద నుండిరి. ఆఫ్ఘురానుబాదిగా రగు సర్దారు మర్ మహమ్మదుభానుగారు తమపరివారముతో ఇటలీకి వెళ్ళెదరు-వారిని లండిఖాకెదర్లకెసిగొని ప్రభుత్వమువారు సత్కరించిరి. పెనావరునొద్దగూడ వీరి ప్రభుత్వమువారే సత్కరించిరి. వీరు బొంబాయి వెల్లుటకు ప్రత్యేక ఏర్పాటులు చేయబడినవి.

అక్కి:- ఆగ్రానుండి అధికారుల ప్రకటనలకు నిట్లు తెలియుచున్నది. గతరాత్రి రానులీల ప్రదేశమున ఉత్సవానంతరము కొంతమంది ఐరోపీయును వైస్రొయల ఒక శ్రీని ఎదిరించిరి కేకలు వేయబడెను. ఆసోల్లరులనుగుంపు ఆసెను. తరువాత రిజర్వుపోలీసుల డిప్యూటీ మాపరంబెండెంబుగారును రిజర్వు ఇన్స్పెక్టరుగారును ఆ సైనికులను ఆరెట్టుచేసిరి. ఈ గందరగోళములో ఫిర్యాది మాయమైపోయెను. ఆరెట్టు చేయబడిన వారిని ప్రభుత్వమున భావనకును అచ్చటినుండి పోలీసులై నులూనియూర పియకలాకాపె లోనికి పిలికొనిపోయిరి. అంతలో పోలీసులునున్న కందకములో ఒక అవుగూడ పడియుండెను. పోలీసులనుకంద నున్న ప్రయాణికులందరును ఈగుంపులో చేరిరి. ఇందువలన నాని వయము గందరగోళముగ నుండెను గతరాత్రియంతయు సోల్లరును గురించి చాలవదంతులు వ్యాపించెను. ప్రజలు యూనిఫారము సున్నులలోనున్న కొందరిని కొట్టబోయిరి. ప్రజలలో బాల్కుడే కము వ్యాపించియుండెను. కాని మొత్తముమీద ప్రజలు జాగ్రత్త స్వరహితముగనే ప్రవర్తించిరి. అవుగూడ కందకములోనుండి బయటికి తీయబడెను. ఇందువలన మై సిటి మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ జరుపుచుండిరి.

సిమ్లా అక్టోబరు 11:-వైస్ రాయుగారును రీడింగ్ ప్రభుగారును, వారిపరివారముతోను, సర్ బాక్ వుడ్ (రాజకీయ కార్యదర్శి)గారితోను డి.రే (విదేశాంగ కార్యదర్శి) గారితోను సిమ్లానుండి శ్రీనగరునకు జనిరి.

వాతావరణ పట్టిక

1921 సం॥ అక్టోబరు నెల 12-న తేది బుధవారము

తేదీ ముఖ్య భారములు	గత 24 గంటలలో అత్యధికము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో మధ్య	గత 24 గంటలలో తేలికమైనది	గత 24 గంటలలో తేలికమైనది
గోపాలపురము	71.8	91.8	8.64	83.11	84.47
కాళివల్లి	68.2	74.0	2.55	22.00	26.56
కాకినాడ	82.4	71.9	...	27.77	25.78
బందరు	89.8	77.2	...	6.25	26.06
కుంటూరు	89.8	76.2	...	24.16	25.40
నెల్లూరు	95.4	76.9	...	18.02	18.65
మద్రాసు	88.8	74.1	...	28.24	20.46
చైదరాబాదు	88.9	67.7	...	21.90	26.85
ఆనందపురము	86.8	74.1	...	11.87	18.15
బళ్లారి	91.5	71.7	0.07	7.18	18.85
కర్నూలు	92.0	74.6	...	12.87	20.89
దక్షిణ	97.0	79.8	...	22.72	20.78
రెంగుళూరు	88.1	68.8	...	25.12	24.51
గోయంబత్తూరు	88.5	72.1	...	17.94	11.71
కెల్లూరు	89.0	74.5	...	35.29	26.94
శేలవం	89.2	70.0	1.42	38.83	29.90

సర్కారులలో వాయుభారము కొద్దిగ తగ్గెను. ఇదితప్ప ద్వీపకల్పములోని చాలభాగముందు కొద్దిగ హెచ్చెను. వాయుభారము పడమటితీరముందు మామూలుగను, తక్కినవోట్ల కొద్దిగ తక్కువగ నున్నది. వేడి కొద్దిగ హెచ్చెను. కొండలలో పగటి వేడి కొద్దిగ యెక్కువగ నున్నది. తక్కినవోట్ల తక్కువ. సర్కారులలో దక్కనులో, పశ్చిమాంధ్ర మండలములలోను ఆ తగ్గుదల చాల యెక్కువ. గోపాలపురములో 10 డిగ్రీలు తక్కువ- తక్కినవోట్ల కొద్దిగతక్కువ- పడమటితీరము కొండలందు రాత్రి వేడి కొంచె మెక్కువ- తక్కిన వోట్ల కొద్దిగ తక్కువ- పడమటి మండలములందు, సర్కారులలోని కొన్ని ప్రాంతములందు, కర్ణాటకములో వాయువు నందు లేమ యెక్కువగ నున్నది. సర్వత్రగూడ యెక్కువగనే యున్నది. కొంకణపు డి. ఐ. ము. న. మాత్రము ఒక మోస్తరుగ నుండి తక్కిన వోట్ల డి. టి. ము. ముఖ్యపట్టి యున్నది. సర్కారులలో పశ్చిమమండలములందు సర్వత్రను ఎక్కువగను వర్షముపడెను. కొరమండలు తీరము, కర్ణాటకము, దక్కనులో ఒక మోస్తరుగ సర్వత్ర వర్షించెను. మైసూరు, పడమటి తీరములందు అక్కడక్కడ వర్షించెను.

తూర్పుతీరమునకు సమీపమున, వాయువికల్పము కలిగెను. ద్వీపకల్పములో చాలవోట్ల వర్షము పడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా. సి.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

50 రూపాయల బహుమానము.

సెప్టెంబరు నెల 28-న తేది యువయము బాపట్ల-తెనాలి ప్రేషకులకు నడుమ (పాల్వేరు ప్యాసంజరు) (రైయిజులో, అకుపచ్చని కార్మికో చే కప్పబడి యున్న దట్టమైన కాడ్లతోడ్ల వెట్టెయొకటి పోయినది. సదరు వెట్టెలో కొన్ని బట్టలు, 8 యుత్తరముల కట్టలు, 1 మణి యార్డు రుర గుల కట్ట, 8 యుకంటు పుస్తకములు, 1 నీలిగున్న బ్యాంకు ప్యాను పుస్తకము, మరికొన్ని చిల్లరవస్తువులును గలవు. సదరు వెట్టెను కనుగొని తెచ్చివారికి గాని లేక వారిని కనుగొనుట కాధారమైన వారికి గాని రూ. 50 లు బహుమాన మొనంగబడును.

జడ్డు సుందరశివరావు,

(8187) సరసాపురం.

చిరాల మునిసిపాలిటీ

చిరాల పేరాల ప్రజల ఆందోళనకు కారణ మేమి?

III

ఆగస్టు నెలలో మేము ప్రకటించిన చిరాల, బాపట్ల, పొన్నూరు, యూనియన్ల 1919-20 సం. స్టేటిస్టిక్స్ను చూచిన మా యూనియన్ మునిసిపాలిటీ చేయుట యెంత సహేతుకమో విశదము కాగలదు.

చిరాల యూనియన్ ప్రత్యేకింపబడిన జాండ్రపేటలో కలిసి

యిండ్రతరగతి.	యిండ్రసంఖ్య.
1	34
2	26
3	51
4	100
5	285
6	796
7	689
8	901
9	1647

మొత్తం

4529

మా తాలూకాకు డివిజన్ డిస్ట్రిక్టు సీనియరు

ప్రధాన స్థానముగ స్థానములగు

బాపట్ల యూనియన్ పొన్నూరు యూనియన్

యిండ్రతరగతి - యిండ్రసంఖ్య.	యిండ్రతరగతి - యిండ్రసంఖ్య.
1 59	1 58
2 34	2 86
3 68	3 110
4 83	4 108
5 195	5 184
6 288	6 342
7 488	7 432
8 838	8 861
9 702	9 499

2245

2180

యీ టేబులు మొత్తము చిరాల యూనియన్ లో తక్కిన రెండు యూనియన్ లకంటె యిండ్లు యెక్కువగా నున్నట్లు కనుబడినను తమిళనాడు వెల్లితిమేని చిరాల యూనియన్ లో నున్న 4529 యిండ్లలో 1-2-3 తరగతివి 111 అనియు బాపట్లలో 2245 యిండ్లలో 1-2-3 తరగతివి 156 అనియు పొన్నూరులో 2180 యిండ్లలో 1-2-3 తరగతివి 254 అని తేలుచుండుటవల్ల చిరాల యూనియన్ లోకంటె తక్కిన రెండు యూనియన్ లు విలువగలకట్టడములు కలిగియున్నవనుట స్పష్టము. ఇంకొక గెక్కెమర్ త్రము- 1 మొదలు 5 తరగతివరకు మంచికట్టడముల క్రిందనే అంగీకరించి ఏ యూనియన్ వీధిలో నున్నదో పరిశీలించిన చిరాల యూనియన్ లో (జాండ్రపేటలో కలిసి) 496 జాండ్రపేటవి ఘూమారు 96 మినహాయించిన 4006 మొదలు 9 తరగతివరకు 4038 జాండ్రపేటవి ఘూమారు 1000 మినహాయించిన 3038 తేలుచున్నది. బాపట్ల యూనియన్ లో 2245 యిండ్లలో 1 మొదలు 5 తరగతివి 434. తక్కినవి 1811. పొన్నూరులో 2180 యిండ్లలో 1 మొదలు 5 తరగతివి 546 అనియు తక్కినవి 1634 అని తేలును. ఇందునుబట్టి తేలిక పర్యవసాన మేమనగా- చిరాల యూనియన్ లోవుండే యిండ్రకంటె తక్కిన రెండు యూనియన్ లలోనే కిమిక్కుగల యిండ్లు గలవనియు చిరాల యూనియన్ లోవుండే 3438 యిండ్లలో 1-2-3 తరగతియిండ్లును తక్కిన 4-5 తరగతుల ఒక మోస్తరు యిండ్లును కలిసి 400 మూత్రమేయనియు తక్కిన 3038 కొంపలు కేవలము పన్నురానికొంప లనియు తేలుచున్నది- చిరాల యూనియన్ జనాభా 18000 కనుపడుచున్నను అందులో జాండ్రపేటపాత చిరాలవి మినహాయించవలెను. చిరాల యూనియన్ లో నున్న 9 తరగతియిండ్లు 1647 వుండుటయే. జనసంఖ్య యెక్కువగా కనుపించుచున్న జనలలో చాలాభాగము బీదలని చెప్పక చెప్పచున్నది. 400 ఒక మోస్తరు యిండ్ల (మంచికట్టడములనుహా) ఆధారముతో చిరాల-పేరాల మునిసిపాలిటీ చేయుట న్యాయమగునా? ఇంటి 1 కి అవశేష 4 జనము చూపి కొన్నను 1600 భవిష్యత్తు (సామాన్య స్థితియనుకలసి) కేపించిన 16400 పేదలు వుండి యుండ మా యూనియన్ మునిసిపాలిటీగా మార్పుట ఆలోచనతో చేయబడినదా లేక కానిటి కమిషను నిఫార్సు చేసినదా? గవర్న మెంటువారు లొంచము

ప్రకారం డిస్ట్రిక్టు బోర్డు-యూనియన్ పంచాయతీ చైర్మన్ ల అంగీకారము తెప్పించుకొని చేసినదా యోచించుడు. ప్రభుత్వమువారు కానిటి కమిషనువారు నిఫార్సునకు యూనియన్ చైర్మన్ డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారి అంగీకారమునకు ప్రాముఖ్యమిచ్చేయెడల రేపల్లె యూనియన్ ను కానిటి కమిషను, డిస్ట్రిక్టు బోర్డుల సలహాలమీదనే మునిసిపాలిటీగా చేయబడినవే. అట్టి స్థితిలో రేపల్లె మునిసిపాలిటీని రద్దుపర్చుట కంగీకరించిన గౌ. రామారావుగారి చిత్తమునకు చిరాల మునిసిపాలిటీ రద్దువిషయములో కానిటి కమిషను డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారి నిఫార్సులు మేరువగవలెముగా దోచుటకు కారణమేమో? ఈ భర్త్యసంబంధములో యిప్పుటికి 11 మంది పురుషులు ఒక వృద్ధ పీఠవనిత యిరువది దినములు కారాగృహవాసము చేసినారు. ఒక గ్రామకరణముగారు ఉద్యోగమును వదులుకొనుటయేగాక 3 మాసములు రాజమండ్రి జైలులో కఠినపరకము అనుభవించి వచ్చినారు. ఇద్దరు యింకను రాజమండ్రి జైలునందున్నారు. ఇదివరకు నేను చెప్పిన కారణములవల్ల నాసోదర గ్రామస్థులందరూ అన్ని యిండ్లను పాడుబెట్టి ఆరుమాసములనుండి అరణ్యవాసము చేయుచుండుటచే మాకు ఖము దండకారణ్యవాసము చేసిన శ్రీ సీతారాములకు తెలియవలెనుగాని యితరులకు గోచరించునా? మా పూరు పాడుబడినది. ప్రతియింటిలోను, తాచుపాములు బుసలు బెట్టుచూ పట్టపగలయినను ఒంటరిగా నిస్సహాయముగా యింటిలోనికి ప్రవేశించుటకు దైర్యము లేకుండా చేయుచున్నది. అవరోధములలో నక్కలు నిలయముల నేర్పరుచు కొనినవి. డిజి-రోడ్ల ప్రక్క పోలమునందు బోలె పచ్చికబట్టి పశువులమేత కాకరమగుచున్నది. స్థితిగతులిట్లున్నను దౌర్భాగ్యస్థితియందున్న మా గ్రామములను దర్శించుటకు మంత్రిగారికి దోచకున్నను ఆగట్టు నెలలో మేము వారిని ఆహ్వానించినను ఆంధ్రదేశ మంతటను ఇటీవల వ్యవస్థను సల్పిన మంత్రిగారికి మా మధ్యమున నున్న మాపల్లెలు చూచుటకు బుద్ధి కలుగక పోవుట యట్లుండ-ఈ దినము నాకు అందినవార్త చాలా సంతోషము గలిగించినది. నిన్నటిదినమున మాయూరి వైశ్యుడొకడు ఆరువారములకు విధింపబడి నిష్పంధింపబడినట్లు- చిరాల నాయకులు నామిత్రులు ఆగు వూలుకూరు వెంకటేశ్వర్లు-శ్రీ ఖాతుళం శుబ్రహ్మణ్యం, జూలగంటి శుబ్బారావు వగైరూ నలుబది మందిని మాతనముగా ప్రాసిక్యూట్ చేసి రు-విచారణవాయిదా 12 తేదీలగాయకు 17 తేదీనరకు. ఇందునుబట్టి చూచిన ప్రభుత్వము సాధ్యమైనంత త్వరలో నాయకులను నిర్బంధించి జనులను పరీక్షించు తుకూసాలముతో నున్నట్లు గనుపించుచున్నది. మాజులు నాయకులను దీసిపోవువారు కాలని లోకమునకు త్వరలో తేలువలరు. మేమిన్ని కష్టములనుభవించుచున్నను శ్రీ లార్డు రీడింగు ప్రభుత్వమువారును విల్లింగ్ డేడ్ ప్రభుత్వము చూసమునొందియుండ మాకు దిక్కెవ్వరు? ఈశ్వరుడే. మనము మాత్రము మనపట్టుదల వీడకూడదు. రావుల సీతారామయ్య.

చిత్తూరు జిల్లా ప్రాథమిక పాఠశాలల 2-వ మహా సంఘము 19-11-21 తేదీ శనివారం రోజున చిత్తూరు టవున్ లో జరుగును.

కలకత్తా నగరములో ఈశాన్యదిశయందు గుండు పేటలో ఆదివారము రాత్రి నిప్పంటుకొని 90 వేలసార్లు నాశనమయ్యెను. అటుపిమ్మట పోలీసులు నిప్పును చల్లార్చిరి.

ఆంధ్రదేశ గ్రామోద్యోగుల తృప్తియ మహాసభ :— గౌ. దావరిజిల్లా రాజమహేంద్రవరపట్టణమున చింతామణిహాలులో 1921 సం. అక్టోబరు నెల 22 తేదీ శనివారము 23-వ తేదీ ఆదివారములయందు కంభంగ్రామ మునసబు గారున్న, మద్రాసు కాననీర్యాణసభాసభ్యులున్న ఆగు, మ.రా.రా.శ్రీ, శ్రీ కోణతం శరభారెడ్డిగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుపబడును. హెడ్డుకరణం అక్రమంతుకరణముననుబా మనోగార్ గవర్న మెంటు జమీన్ గ్రామములు అనుభేదములకు పాటింపక మొత్తముగ గ్రామోద్యోగులహక్కు వేతనగౌరవాభివృద్ధికరములగు వెక్కు విషయములు చర్చించబడును. కాన ఆంధ్రదేశమందలి గ్రామోద్యోగులను అభిమానులున్న తప్పక దయచేయ ప్రార్థన.

వోరేరు:— మా గ్రామములో నవరాత్రి పూరంభము నుండియు 3వ విష్ణులయములు రెంటిలోను నిత్యము, పూజలు వగయిరాలచేస్తూ భజనలుచేస్తూ మాపురప్రజలు అందరు దైవ భక్తిగలవారలయి అతి ఉత్సాహముతో నున్నారు. నిన్నటి రోజున మా గ్రామములో చాలావరకు రాటుముతో వడికి ఆ నూలుతోనే పడుగు పేక నేసిన స్వచ్ఛమైన స్వదేశీవస్త్రమును ధరించిరి. ఇచ్చట సామాన్యముగా సివారులతో సహా 8000 రాటుములు పనిచేస్తూవున్నవి. నవరాత్రి పూరంభములోనే దైవ విగ్రహములకు కూడా స్వదేశీవస్త్రాలంకార మొనర్చవేసిరి. అర్చకులుకూడా స్వదేశీవస్త్రములు ధరించక దైవపూజ చేయకూడదని యేర్పరచి, అట్లు ఆచరింపజేసిరి.

శనివారమునాడు సిహానగరమునందు పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు రాజప్రతినిధిగారిని సందర్శించిరి.

నాల్గవ యావద్భారతమిత్రవాదులసభ డిసెంబరు మాసములో అల్లహాబాదునందు జరుగును.

స్వరాజ్యగ్రంథములు
(1) స్వరాజ్యగీతములు
జనసామాన్యమున కింపుగ మండునట్లు వ్రాయబడినది.
0—2—0

(2) స్వరాజ్యచక్రము
(శ్రీమతి శరభాదేవి చౌదరారిగారి యువన్యాసము నుండి అనువాదితము) నిర్మల మగు తెలి 12 ప్రతులు.
రూ 1—0—0

(3) హైందవస్వరాజ్యము
(మహాత్మాగాంధీ విరచితము) స్వచ్ఛమగు వాడుక తెలుగున భాగంభీమిగుచుంతుయు. చెడకుండ తర్జుమాచేయబడినది.
0—10—0

(4) స్వరాజ్యమేళరణ్యము
(సి.యస్. ఆంధ్రానుగారి ఆమూల్యవ్యాసములు తెలిగింపబడినవి) ఇందలి పదములు ములుకులుగాని పలుకులు గావు.
0—1—0

(5) సహాయనిరాకరణతత్వము
0—4—0
ఇండియా ఏజెంసీ బీరో,
ప్రెస్సి కేసు, మదరాసు.

కామినియా ఆయిలు (రిజెప్టెడ్)

తలశెంకులకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శ్రద్ధ తలచునెయ్యందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శిరోజములకు పట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదలినకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. పని మొద గుటుకులన కండ్లకు కలుగు చూలిస్సుమును పోగొట్టి నూతన శాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలచునె అన్నిటిలోను శ్రేష్టమైనది. శ్రీలంకను పురుషులకును, వెక్కుమందికి మహాపరమముమొనరించినది.

నేడు మీ నుపయోగించుచుండు.

తల ఒకబుడ్డి 1.0-0 వి. పి. చార్జ్ 0.6-0 అణాము.
మాడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జ్ 0.0-12-0 అణాము.
వి. పి. మణియార్దరు కమిషను రు. 0-2-0 ప్రత్యేకము.
సోల్ ఏజెంట్లు. ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.
D 126 W 100. 155 జామ్నూమసీదు, బొంబాయి.

మృదేతిమరతులు !

చీరలు, రవికుల రంగులు, కంబళ్లు, రత్న కంబళ్లు, పదుపులు, లెలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పాకళ్లు, చిత్రాడలు, వేలకట్టు ఉద్యులలు, బొమ్మలు, పిత్రి టిఫ్ట్ సాట్లు, ఇతర నూదిలీలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇవప ట్రంకులు, ఆఫీసు కువరీ గిండుకొను వైకము పెట్టల కాన్ వాసు కేములు, బ్రీపుసంకులు మొదలగునవి పలువిధమూదిలలో మా యొద్దగలవు. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిడదవోలు చాలదు.

సకల జనుల సౌకర్యము, వాణియొక్క లాభమును యోచించి ఈ ముద్రన బ్రాంఛీని తెచ్చినియ్యాము.

దెంగళూరు, కంచి, కాక, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పూనా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూ శకమునం దుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంతః సముద్ర తిరుగు ప్రయాణించునట్లు వెండ్లి మొదలై న ప్రయాణనమలులలోనున్న ప్రయాణించున తిరుగు పట్టు నూలు జవిళి రకమున రచించి, సాగు చేయింపజేయు. ధరను సరసముగా వుండును.

మీ గా జరుపకలసిన మరియొక విషయము యేమనగా:—రాటమ
మీద రోజు 1-కి యెనిమిది గంటలు కష్టపడి వడికిన యెడ
విశేష దారము (ఘమారు వీశెడు) వచ్చేలాగుననున్న రాట
ము ఖరీదు ప్రతివానికిన్ని అందుబాటులో వుండేలాగుననున్న
(ఘమారు 20-30 రూపాయలకు మించకుండా) యేమహాన
భావుడు యీ ఆంధ్రదేశములో నూతనరాటమును కనిపెట్టునో
వానికి ఆంధ్రదేశములోని ప్రతి జిల్లాసంఘమువారున్నా అయి
దు వందల రూపాయల చొప్పున బహుమానము యిచ్చుటకు
సిద్ధముగా వున్నారని ఆ ప్రకారము యేజిల్లాలో కనిపెట్టు
బడునో ఆజిల్లా సంఘమువారికి ఆకనిపెట్టినవారు తెలియపరచ
డముతోనే ఆకనిపెట్టిన మహానభావుని పిలిపించి రాటమును
తనిభీచేసి ఆలాటిరాటములను కొన్నిటిని చేయించి వీశెడు
దారము రాతగినట్లు స్థిరపడిన వెంటనే అడ్డుచెప్పక ఆంధ్ర
దేశములోని ప్రతిజిల్లాసంఘమువారుకూడా ఆ ప్రకారము రాట
ములను చేయుపనిని నేర్చుకొని అయిదువందల రూపాయలు
యిచ్చి చేయుదురనిన్ని ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించడము చాలా
ముఖ్యము. ఇందుకుగాను గంధిమహాత్ముడు ప్రకటించి వున్నను
ఆంధ్రదేశములోని ప్రతిజిల్లా సంఘమువారుకూడా ప్రత్యేక
ముగా పంపి ప్రకారము బహుమతులు యిచ్చుటకు సిద్ధముగా
వున్నట్లు ప్రకటనపూర్వకముగా వాగ్దానము చేయుట చాలా
అవసరము. ఆ ప్రకారము రాటమును కనిపెట్టినవారికి ఆంధ్ర
దేశములోనే ఘమారు అయిదువేల రూపాయలకు తక్కువ
లేకుండా బహుమానము దొరకుననే నమ్మకము కలిగించినయె
డల ఆపనినిచేయగలుగుదు ననుకొనే ప్రతిమహానభావుడు బహు
మానముపొంది కీర్తిపహించవలెననే కోరికతో ముందుగా తమ
స్వంతృదవ్యమునయినా కొంతవరకు ఖర్చుపెట్టి రోజు 1 కి వీశె
డుగాని అఖరకు కనీసము అవీశెడుకు తక్కువలేకుండాగాని
దారము రాగల నూతనరాటమును కనిపెట్టుటకు ప్రయత్నించు
దురనిన్ని ఆ ప్రకారము ప్రయత్నించినయెడల ఆలాటిరాటమును
కనిపెట్టుటకు సామర్థ్యము గలమహానభావులు మనఆంధ్రదేశమందు
వుండివుండురనిన్ని ఆలాటిరాటమును కనిపెట్టిన తరువాత
పంపిచెప్పబడిన స్కూళ్లలో అవసరము లేకుండా ప్రతివారు
న్నా తమయింటియందే రాటమునుపెట్టి లాభముకొరకయినా
కష్టపడి విశేషముగా దారమువడికి మగ్గునుపెట్టి నేయడము (పా
రంభించుదురనిన్ని అప్పటికి మనదేశమునకు గావలసినంత స్వదేశీ
వస్త్రము యేర్పడుననిన్ని నాకు గట్టిగా నమ్మకము కలిగివున్నది.
దేశాభివృద్ధికొరకు పాటుపడే ప్రముఖులు యెవ్వరూకూడా యీ
పంపిచెప్పబడిన ప్రకారముగాని మరియొకవిధముగాగాని స్వదేశీ
వస్త్రముల వుద్యమము పూర్తిగా వెరవేరుటకు క్రియాసాధనమ
యిన పనులను జరుపక ధర్మోపదేశముతోనే కాలము గడపుచు
న్న కారణము తెలియకుండావున్నది. కాబట్టి వడకడపువని
గురించి రాటమును వృద్ధిపరచే పనినిగరించి వెంటనే క్రియాసా
ధ్యమయినపనులను ప్రారంభించి అందుకుగాను తిలక్ స్వరాజ్య
ఫండులోని హెచ్చుభాగమును ఖర్చుపెట్టుదురని విషయపూర్వ
కముగా ప్రారంభించుచున్నాను.

గుర్తించు

దం. ప్ర.

20 21 22 23 24 25

యోగ్యతాపత్రములు .. 2942

(4) నేను రి సురవల్లిపూరునుండి విడుదలి తీయబాధించి బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళ్ళలో ప్రాణముకూడ విడిచిపోయినది. కాశిపల్లెటముల్లో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిద్విన స్పెషల్ ఆప్టాక్యూర్ అను దివ్యానధము ను సేవింతులచేతనే నేను ఇప్పుడు సడరు బాధించిపోవుముగా నున్నాను.

తెలంగాణ } ఆర్. ఎస్. చెట్టి
4-3-20 }

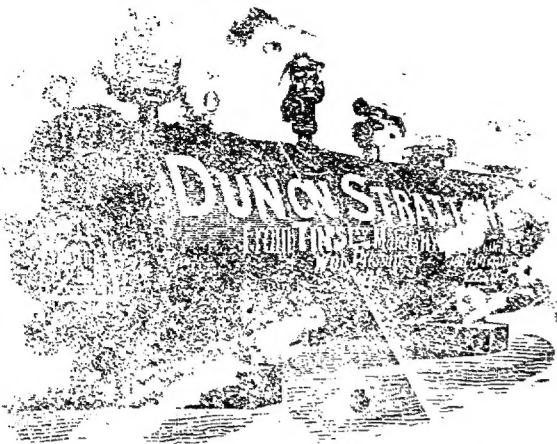
తండ్రి పేరావారిక— తండ్రికి సుఖము.

DUNCAN STRATTON & Co.

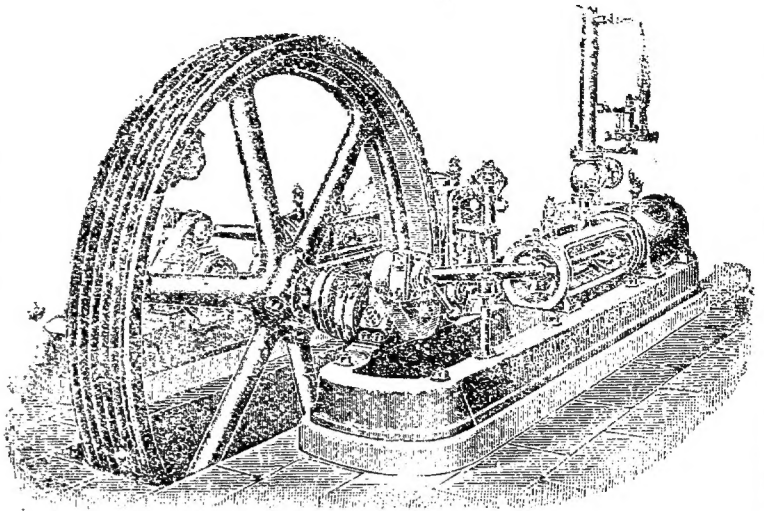
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో

(2412)

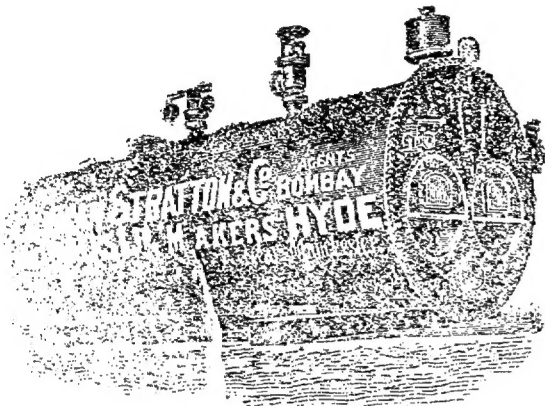
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి

ఈ దశ 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — డయామీటరు
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీంకర్కింగు ప్రెషరు
80 పౌండులు మొదలు
160 పౌండుల వరకు ఉండును.

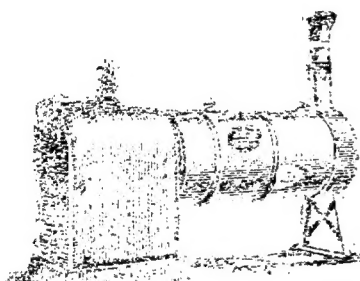

హైక్రాను స్టీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

హైక్రాను స్టీల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
ఈ దశ 28 అం. మొదలు 82 అం. వరకు ఉండును.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ 8 అం. 6 అం. 1 వరకు ఉండును.
స్టీంకర్కింగు ప్రెషరు 100 పౌం. మొ. 250 పౌం. వరకు ఉండును.

లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీంకర్కింగు ప్రెషరు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌం. 120 పౌం. 150 పౌం. వరకు ఉండును.

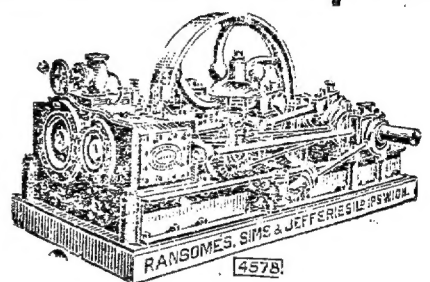

స్టీంకర్కింగు ప్రెషరు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌండులు వరకు ఉండును.

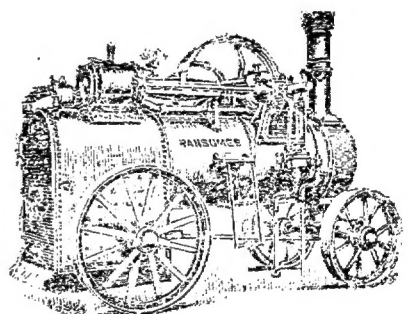
ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సర్దుచు చేయుదుము.
మాది జిన్నింగు మెషిన్, వాటి సామానులు
మాది ప్రెస్సింగు మెషిన్
మాది సిస్టింగు మెషిన్
మాది పీసింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
శాగము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె కరుడు అయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
శేతులు వర్క్కుసాపు కొరముట్లు
స్టీలు షాప్టింగు, కప్పింగులు, పెడెస్టల్స్
కాట్ బరన్ అండ్ కాన్స్ట్రక్షన్ విరన్ ఫుల్లీలు.
వగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బైస్టెడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(క్రాస్ కంపౌండ్ మెషిన్లను పోల్చి తీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.)

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సిలిండర్, డబుల్ సిలిండర్లు గలవి.
స్టీము ప్రెషరు 120 పౌండులు గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో ప్రెషర్ సిలిండర్లు.
స్టీము ప్రెషరు 150 పౌండులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ క్రెనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తిగతు గారైన
మానేవర్ బాపనయ్యగారికెనను వ్రాయవలెను

అమృతాంజనము అన్న నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైల్యము, కడిశము, రొమ్మకడిశము, తలనెప్పి, వాయునొప్పులు,
పోట్లు, బెతులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని దట్టితో నూనె కల రూప 0—10—0; దజ్జ 1—5 రూప 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కలుగు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

